

70 שנה לתקומת מדינת ישראל לאור חזון הנביאים
מדינת ישראל - יסוד כיסא ה' בעולם

"יש שתי גישות לגבי דור הגאולה: הא [דיבור] - האומרת שצריך להמתין עד ביאת המשיח והוא יעלה את כל עם ישראל לארץ ישראל. והשנייה - בה אני מאמין [דיבור] דוגלת בעשייה. קירוב הגאולה במעשה ידינו. אנו בעצמנו נעלה ארץ [דיבור] ונקלוט יהודים מכל קצוות תבל, ניישב ונבנה את הארץ. ואכן, הננו זוכים לראות שהארץ שמחה בדרכנו, מקבלת באהבה את בניה השבים אליה ונותנת פריה..."

(הרב גץ בתשובה [דיבור] אלה על איך להסביר שרונים גדולים אינם עולים לארץ, רב הכותל, עמוד 48)

אבנו דור

טיפוח זהות
ציונית
דתית

קידום
אקלים
חינוכי
מיטבי

ללמוד
וללמד

לכל אדם ישנה;
והעמידו
תלמידים
הרבה

תשתית:
צוות
בחמ"ה
בית חינוך
כמשפחה

חמ"ד
וקהילה

ח.ו.ז.ר... מ.י.ג.ה.ל... ה.ח.י.ג.ו.ך... ה.ד.ת.י
תשע"ח

חזון החמ"ד מחולל מציאות * בית חינוך כמשפחה

כתיבה ועריכה: מיכל דה-האן, מרים קורן וד"ר זהבה לזרוביץ
עריכת לשון: מוריה שטרן
הפקה: אתי אורלב, בת שבע סיאני, מינהל החינוך הדתי
עיצוב גרפי: סטודיו "שחר שושנה"
הוצאה לאור: גף הפרסומים, משרד החינוך
כתובת אתר מינהל החינוך הדתי: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/hemed>

בעזרת צור ישראל וגואלו
שב העם היהודי לארץ ישראל
והקים בה את ביתו הלאומי,
ובכלל זה את מוסדות המדינה,
משרד החינוך ואגפיו.

הזון החמ"ד החינוך הממלכתי-דתי

מנהל החינוך הדתי על ראשיו, מחנכיו, מנהליו, מפקחיו וחברי מועצת החמ"ד, מחויבים לחינוך ילדי ישראל ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות באהבה. אנו פועלים כדי להתקרב ולקרב אל אבינו שבשמים - מתוך אמונה עמוקה והשקפת עולם מגובשת ושקולה, מתוך מחויבות לחינוך כשליחות לכלל ישראל, מתוך שאיפה לשותפות ביצירת חברת מופת ומתוך מחויבות לתורה ולהלכה.

בתי החינוך של החמ"ד הם כמשפחה עבור כל הבאים בשעריהם: תלמידים, הורים, מורים ומנהלים - **בית חינוך כמשפחה**.

בתי החינוך של החמ"ד הם בתים של תורה, של יראת שמים ואהבת ה' ושל מידות טובות ודרך ארץ.

בתי החינוך של החמ"ד מעודדים טיפוח זהות אישית ציונית-דתית וחברתית-אזרחית.

בתי חינוך של החמ"ד מלמדים באהבה ומחזקים את רוח האדם.

בתי החינוך של החמ"ד מקדמים למידה משמעותית, חדוות הדעת ומצוינות.

מטרות "הזון החמ"ד"

בין אדם לארצו ומדינתו

חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, חינוך לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול למענה

בין אדם לעמו

חינוך לאהבת כלל ישראל מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית

בין אדם לזולתו

חינוך להכרת מעלת האדם הנברא בצלם אלוהים ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו

בין אדם לאלוקיו

חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות

בין אדם לעצמו

חינוך למידות טובות, לשאיפה, לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים

הזון החמ"ד מהולל מציאות - בית הינון כמשפחה אבני דרך לשנת תשע"ה

"המשגיח דומה למפתח. תפקידו לפתוח לבבות תלמידיו, שיהיו נמצאים לשמוע את דבריו. אך יש לזכור! למפתח שני תפקידים, פעמים הוא פותח ופעמים הוא סוגר" (הרב חיים יעקב לוי, בנו של רבי אריה לוי, על תפקידו של אביו כמשגיח).

פעמים פותחים את הדלת, ופעמים סוגרים אותה. מה שקובע, הוא הצד שאליה מסובבים את המפתח. חכמת המשגיח היא להיות מפתח שפותח את לב התלמיד, ולא חס וחלילה מפתח שסוגר אותו.

לצד התפילה של כולנו להיות קרובים למעלתו של רבי אריה בהכוונת תלמידיו לכיוון הנכון, ניסינו לחשוב על הפתחים. האם יש פתחים שחשוב להגדיר כדי לדעת לפותחם?

מהם הפתחים בעולמנו החינוכי, ה"אבנים הגדולות" שכולנו מתמודדים עמם מחד, ומשמים כמנוף והעצמה מאידך? "פתחים" אלה עבורנו הם "אבני הדרך", ואנו ממשיכים וצומחים עם אבני דרך אלו זו השנה השביעית.

בספרו "עולת ראי"ה", כתב הרב קוק זצ"ל על הפסוק "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" כך: "ההשתלמות המאושרת, שאליה ראוי שיכסוף האדם תמיד בכל חייו ללא הרף, היא מיוסדת על שתי בחינות יסודיות... האחת - להיות האדם שואף תמיד להתעלות, לעלות אל-על במעלות הקודש... והשנייה - היא הבסיסיות של העמדה, התוכן השומר את המצב שלא ייהרס... האוהל מסמל את היסוד המטלטל... ההכנה לתנועה שכוונתה היא תמיד השתנות ועלייה. והמשכן מסמן את היסוד המנוחתי שיש בין מסע למסע". במוסד החינוכי שלנו כולנו נמצאים כל הזמן בתנועה ובשאיפה קדימה בכל המישורים, והתנועה השואפת לטפס מעלה מעלה היא זו המהווה את מרכז החיות של בית הספר. לצד הצבת היעדים, הבירור הנוסף של החזון הבית ספרי והשאיפה לעוד, יש חשיבות רבה לעצירה, לחשבון נפש - לבדיקה של "מאין באת" ולאלו הישגים הגענו עד כה, מה הוטמע והפך להיות חלק מאורח החיים ומה יש צורך לתקן.

מטרתו של חוזר "אבני דרך" שלפנינו היא לסייע לכולנו לבחון את מקומנו בהווה ולהגדיר את משימותינו להמשך. "אבני הדרך" מסייעות בידינו להתקדם ולכוון את עצמנו נכון יותר אל עבר "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל".

לעתים העיסוק בפרטים, באבני הדרך, בממדים ובמשימות המדויקות והרבות, עלול להרפות ידיים. זה עלול להיראות כ"זעיר פה וזעיר שם". בהקשר לכך ראוי להביא את דברי הרב זצ"ל: "ידיעה ברורה מחוללת את הרצון, גבורת הרצון מחוללת את היכולת". הידיעה המדויקת, העקביות שבהצבת האבנים, הממדים, המשימות והפעולות בעשייה משותפת של כל הצוות החינוכי והמנהלי משפיעות על הרצון ועל הלך הרוח של המשפחה כולה. בתפילה גדולה ובענווה ניגש למלאכת קודש זו.

"יהי רצון מלפניך... שתוליכנו לשלום... ותשלח הצלחה רבה בכל מעשה ידינו".

בהצלחה רבה בעבודת הקודש,
אברהם

אבני דרך, ממדים ומשימות - הסבר להשלמת המהוון

המסמך שלפניכם מציג בראשי פרקים את מכלול המשימות, התכניות והפעולות על פי חמש אבני הדרך של החמ"ד לשנת תשע"ח. אבני דרך אלו הן הביטוי המעשי לחזון החמ"ד ולחמש המטרות הנגזרות ממנו, המתייחסות למכלול החיים של האדם היהודי: בין אדם לעצמו, לאלוקיו, לזולתו, לעמו ולארצו ומדינתו.

אבני הדרך של החמ"ד, הממדים היוצאים מהן והמשימות הנגזרות מכל ממד נותנים מענה שלם עם דגשים מיוחדים מתוך עולם התורה, למטרות, ליעדים ולדרכי הפעולה (בהתאמה)¹ ליעדים המוסדיים של מסמך מתנ"ה. לצד כל אבן דרך וממד רשמנו את המטרה או את היעד העומדים בהלימה וחותרים לתוצאה ולתפוקה דומות. ככלל, התוצאה הרצויה מיוחסת לתוצאות המצויות בשלושת המרחבים של בית החינוך: תלמיד, צוות חינוכי ומוסד חינוכי.

השלמת המחווים השונים על ידי צוות בחכמ"ה בתחילת שנת הלימודים, מהווה כלי להתכוונות ולמצוינות ניהולית בגן הילדים ובבתי הספר. השלמת המחווים מאפשרת הגדרת תוצאות ותפוקות בצורה ממוקדת ומפורטת במגוון תחומי העשייה בבית החינוך.

לפניכם טבלה גנרית המחשישה כיצד מומלץ לעבוד עם המחווים השונים. בהמשך מופיעות חמש טבלאות בדומה לטבלה שבעמוד זה, טבלה עבור כל אבן דרך, וכן טבלה נוספת, ראשונה, להשלמת יעד תשתית של ניהול בית החינוך (בית חינוך כמשפחה) על ידי צוות בית ספרי מוביל.

לחוברת זו צירפנו נספחים כדלהלן:

- נספח 1: יעדים מוסדיים של מסמך מתנ"ה, עמוד
 - נספח 2: מודל עבודה של מצוינות על פי שבעה רכיבים, עמוד
 - נספח 3: אבני הדרך לשנת תשע"ח בהלימה ליעדים מוסדיים (מסמך מתנ"ה), עמוד
 - נספח 4: התפיסה המערכתית לחינוך ערכי לאור חזון החמ"ד, עמוד
- אנו תקווה כי מחווים אלו יסייעו בידכם בעבודתכם למען חינוך ילדי

שם הממד	משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה ²	
	גיל	משימות מומלצות		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממדי החמ"ד על פי חמש אבני הדרך של החמ"ד א - 1 עד 25 הלימה בין אבני הדרך והמשימות של החמ"ד לארבע המטרות א - ד של התכנית האסטרטגית ושל- 21 היעדים המוסדיים (מסמך מתנ"ה) הנגזרים מהם	תוצאה ³ רצויה שהממד "בית חינוך כמשפחה – טיפוח זהות ציונית-דתית" מקדם: בין אדם לעצמו: חינוך למידות טובות ושאיפה לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים. בין אדם לאלוקיו: חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות. בין אדם לזולתו: חינוך להכרת מעלת האדם הנברא בצלם אלוהים, ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו. בין אדם לעמו: חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית. בין אדם לארצו ולמדינתו: חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, חינוך לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול למענה.				
	קדם-יסודי יסודי על-יסודי	המשימות, התכניות והפעולות הנגזרות מן הממד	אחריות והובלה דגש על עבודת צוות בחכמ"ה ועבודה עם שותפים	חלק זה יושלם על-ידי מנהל / מנהלת הגן ויגדיר את הצעדים שנוקט בית החינוך לצורך השגת התוצאה הרצויה	חלק זה יושלם על-ידי מנהל / מנהלת הגן, תיאור התפוקות בשנת הלימודים הקודמת

1 אבני דרך = ממדים = משימות/תכניות ופעולות =

2 מודי תפוקה - תוצרי הפעולות המביאים להשלמת המשימה כפי שהוגדרה במדדי תוצאה.

3 מודי תוצאה - מגדירים את השינויים המצופים (תלמיד, צוות, בית החינוך). תפקידם של מדדי התוצאה הוא ללמד אודות השינוי המצופה בסביבה הלימודית בעקבות הפעלת המשימות.

מטרות
יעדים (29)
דרכי פעולה

תשתית: צוות בחכמ"ה - בית הינוך כמשפחה

שם הממד	משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה ⁴	
	גיל	משימות מומלצות		אחראי ושותפים	ערך תשע"ז
	תוצאה ⁵ רצויה שהממד "צוות בחכמ"ה" מקדם: ניהול צוות "בחכמ"ה" מהווה תשתית ארגונית לכל עבודה ערכית-לימודית בבית החינוך. ניהול בחכמ"ה מבוסס על תפיסת ניהול של שותפות בקבלת החלטות, ביזור סמכויות, הטלת אחריות וקבלת אחריות על ידי צוות ניהול, להלן צוות בחכמ"ה. ניהול על פי תפיסת בחכמ"ה הנו כלי רב עצמה להטמעת חזון החמ"ד וחמש אבני הדרך. השותפים העיקריים בצוות בחכמ"ה הם: גן הילדים – מנהלת גן, גננת משלימה, סייעת, גננת חוגים ועוד. בית הספר – מנהל בית הספר, רב בית הספר, רכז חינוך חברתי-ערכי, יועץ בית הספר והרכז הפדגוגי, וכן בעלי תפקידים מובילי תכניות ייחודיות.				
	כללי	מודל עבודה של מצוינות על פי שבעה רכיבים: - מנהיגות מעצימה המגדירה מטרות ברורות, מלהיבות ומדידות - מיקוד בשותפי התפקיד השונים - ארגון לומד - אחריות אישית - מקצוענות - עידוד חדשנות ויצירתיות - תהליכי עבודה ומערכות תקשורת רצ"ב מסמך מלא (נספח 2)			
ממד 1: צוות בחכמ"ה במסגרת בית החינוך בהלימה למטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך	קדם יסודי	ארבעה מפגשים שנתיים של כלל צוות הגן	מנהלת הגן והצוות		
	יסודי-על יסודי /	ישיבה שבועית של צוות בחכמ"ה	מנהל בית הספר סגן מנהל בית הספר רב בית הספר רכז פדגוגי רכז חינוך חברתי-ערכי יועץ בית הספר מובילי תכניות ייחודיות		
		יצירת מנגנון ליידוע ולשיתוף כלל הצוות			
		מעגלי חמ"ד - קהילה לומדת, שיח ללמידה והיוועצות			
		ישיבת "אבני דרך" (סטאטוס) - צוות בחכמ"ה בית ספרי			
		בניית תכנית התפתחות וצמיחה לצוות בחכמ"ה			

4 מדדי תפוקה - תוצרי הפעולות המביאים להשלמת המשימה כפי שהוגדרה במדדי תוצאה.

5 מדדי תוצאה - מגדירים את השינויים המצופים. תפקידם של מדדי התוצאה הוא ללמד אודות השינוי המצופה בסביבה הלימודית, בעקבות הפעלת המשימות.

מחמ"ד המפקח הכולל מפקחת גני ילדים המפקח המקצועי מנהל בית הספר מנהלת הגן			גן-י"ב	ממד 2: בחכמ"ה בין-מוסדיות ומחוזיות מטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך
			יסודי	
מנהל צוות בחכמ"ה				ממד 3: צוות בחכמ"ה פועל לקידום אוכלוסיות ייחודיות : עולים חדשים, חינוך מיוחד, מניעת נשירה.

אבן דרך 1: טיפוח זהות ציונית דתית

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

היסוד הבולט ביותר של אורח החיים הציוני-דתי, ובכללו של החינוך הציוני-דתי, מתאפיין ב-"ו' החיבור", המחברת ושוזרת את הקודש והחול, התורה והעבודה, התורה והמדינה, היחיד והציבור, הדתיות והלאומיות, המסורת והמודרנה. דרך חיים זו מאופיינת במתח ערכי מתמיד שיש בו חתירה למחויבות מלאה לכל העולמות, תוך מציאת האיזון הנכון.

תהליך בירור הזהות האישית והקהילתית של בני הנוער בחינוך הממלכתי-דתי והקניית כלים לבניית זהות יהודית תורנית הנם התפקיד המשמעותי של בית החינוך. על כך אמר הרב מאיר יהודה גץ זצ"ל: "בזמננו, אל לנו להסתפק במסגרת הארצית ובחירות המדינית המאפשרת לנו להתנהג כיהודים בשלמות, ללא מעוול וחומץ, אלא לשאוף בכל נימי נפשנו להגיע לא רק לירושלים של מטה כהיום הזה, אלא להתעלות לקראת ירושלים של מעלה, ולהמשיך את השפע האלוקי על ישראל ועל העולם כולו, ויקויים בנו מקרא שכתוב: "יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך, וראה בנים לבניך שלום על ישראל".

(מאמר ירושלים, רב הכותל, עמוד 497)

אבן דרך 1: טיפוח זהות ציונית-דתית

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות.

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה		
גיל		המשימות המומלצות	אחראי ושותפים			ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 1: חזון החמ"ד מחולל מציאות בחינוך החברתי-ערכי, הטמעת חזון החמ"ד		תוצאה רצויה שהממד "חזון החמ"ד מחולל מציאות" מקדם: תלמידים ובוגרים חדורים באמונה בקב"ה ובתחושת שליחות למען התורה, העם והארץ. חזון החמ"ד, מחד, הנו מטרת על הנוגעת לכלל אבני הדרך של החמ"ד ועיקרו טיפוח זהות ציונית-דתית על כלל ממדיה. מאידך הנו טקסט מעורר השראה ומנוף לצמיחה, ללמידה ולהתקדמות. משימה זו נועדה לעסוק בחזון החמ"ד כטקסט, כמקור לשיח וחיבה. פעילויות שונות בגן הילדים, בכיתה, בחדרי המורים ומחוץ לכותלי בית החינוך נועדו להנגיש לתלמידים טקסט זה, על מגוון התכנים הגלומים בו. מרבית הערות השוליים במשימה מפנות לחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" הפורסת מגוון של פעילויות סביב ה"מילים" של חזון החמ"ד.					
		משימות כלליות					
		הטמעה בחדר מורים:	מנהל צוות בחכמ"ה				
		- לימוד משנת הציונות הדתית ⁶	רזכ חינוך חברתי-ערכי				
		- פעילויות בנושא זהות וחזון ⁷					
		יצירת שגרות עבודה ושיתופי פעולה עם הורים ללימוד חזון החמ"ד וכתובת חזון בית ספרי ⁸	מנהל יועץ				
		שילוב בין חזון החמ"ד והתפיסה המערכתית לחינוך ערכי (לבתי הספר שבתכנית) נספח 4					
		פיתוח, מיסוד והטמעה של תכנים ותכניות לפיתוח זהות					
יישום המלצות להעצמת מורשת יהדות ספרד והמזרח - ועדת ביטון							
שילוב תכנים במסגרות הקיימות והטמעת יחידות לימוד בנושא תרבותה ומורשתה של קהילת יוצאי אתיופיה - הדרך החדשה ⁹							

6 דפי לימוד בנושא משנת הציונות הדתית במיקוד חזון החמ"ד מופיעים בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ב', עמוד 45.

7 אסופת פעילויות לחדר מורים בנושא זהות מופיעה בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג', עמוד 79.

8 "מי המעצב?" סדנה לשיתוף הורים והגברת המודעות לנושא טיפוח זהות ציונית דתית. מופיעה בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג', עמוד 271.

9 שיעורים בתחומי דעת שונים מופיעים באתר אגף א' לפיתוח פדגוגי של המזכירות הפדגוגית.

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
גיל		המשימות המומלצות	אחראי ושותפים				ערך תשע"ח	ערך תשע"ז
בהלימה למטרה ב: חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות		טיפול ערכים יהודיים דמוקרטיים - טיפוח אורח חיים משתף במוסדות החינוך						
		קדם-יסודי - על-יסודי	שיעורי חינוך/מפגש גן: תכנית הלימודים בגן תכנית ליבה לשיעורי חינוך שילוב ערכים ודילמות מוסריות תכנית מפתח הלב מתוך אמונה ¹⁰ תכנית כישורי חיים ¹¹		מחנכים רכז חינוך חברתי-ערכי			
		יסודי על-יסודי	מסע זהות: - בר/בת מצווה - מסע בעקבות חזון החמ"ד - מסע לאור דמותו של הרב גץ - משואה לתקומה - מסע לפולין		רכז חינוך חברתי-ערכי			
		יסודי על-יסודי	הקהל למען ציון: 1. דע את עצמך - זהות אישית 2. ואהבת לרעך כמוך - יחד שבטי ישראל 3. יהדות התפוצות וקליטת עלייה 4. אהבת ארץ חמדה		נוער הקהל רכז חינוך חברתי-ערכי מוביל הקהל מנהל	הטמעת החלטות רצ"ב נספח החלטות ועידת הקהל מיום ט' בניסן תשע"ז הגדלת שיעור המוסדות עם מועצות תלמידים תקניות		
			פיתוח חברת תלמידים ללמידה באמצעות התנסות		בשיתוף היועץ			
		תכנית ייחודית של בית החינוך						

10 שיעורי מפתח הלב מתוך אמונה בנושא "מי תשועה" באתר מינהל החמ"ד.

11 פעילויות ברוח התכנית "כישורי חיים" מופיעות בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג' עמוד 247.

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח	
בין אדם לעצמו: חינוך למידות טובות ושאיפה לצמיחה מתמדת ולמצוינות בכל תחומי החיים					
גן-י"ב	"לב לדעת" - ידע מצמיח חינוך למידה משמעותית	מנהל רכז למידה ולב מורים			
גן-י"ב	טיפול זהות לאור דמותו של הרב גץ	צוות בחכמ"ה מחנכים וגננות			
גן-י"ב	עבודת חקר אישית: לכל אחד ניגון ציוני-דתי-ישראלי ¹²	מחנכים רכזי ומורי שפה רב בית הספר			
קדם-יסודי	חזון החמ"ד מחולל מציאות בגן הילדים ¹³	מנהלת הגן			
יסודי	מרכז למידה - מסע אישי בעקבות חזון החמ"ד ¹⁴ תקומתה של מנורה	רכז חינוך חברתי-ערכי מחנכים			
א'-י"ב	חמ"ד של תעודה המסע אל התעודה	מנהל יועץ רכז למידה ולב מחנכים	מסע אל התעודה 2		
	הטמעת תכנית החמ"ד לשימוש מושכל עם סמרטפון ומחשב וכתובת תקנון בית ספרי בנושא	יועץ מחנכים מנהל			
	קידום אורח חיים בריא				
	פיתוח תכניות לקידום ערכי נהיגה בטוחה				
	פינת חמ"ד				
ז'-י"ב	חינוך לחיים במשפחה	מחנכים			
	תכנית ייחודית של בית החינוך				

12 הצעה לראיון אישי במסגרת עבודת חקר לתלמידי על יסודי מופיעה בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק א', עמוד 30.

13 תכנית ייחודית להטמעת חזון החמ"ד בגן הילדים מופיעה בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג', עמוד 107

14 מופיע בחוברת חזון החמ"ד מחולל מציאות

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח		
בין אדם לאלוקיו: חינוך לאמונה בקב"ה, לאהבת ה', ליראת שמים ולחיי תורה ומצוות							
גן-י"ב	העמקת ערך התפילה	צוות בחכמ"ה, מחנכים רב בית הספר					
	העמקת ערך חיי מחויבות הלכתית						
קדם-יסודי	תכנית "הפיוט"	מנהלת הגן					
גן-י"ב	חמ"ד של תורה: · רמב"ם יומי · פרקי אבות · ספר המצוות · הסוגיה היומית · חידוני החמ"ד · יום הרב קוק	רב בית הספר, מחנכים					
חט"ב	תלי"ה - תגבור לימודי יהדות לימוד מושגי היהדות לעולים ואירוע ארצי מסכם						
	תכנית ייחודית של בית החינוך						
בין אדם לזולתו: חינוך להכרת מעלת האדם הנברא בצלם אלוקים ולדבקות בכלל הגדול של "ואהבת לרעך כמוך" ובמצוות הנובעות ממנו							
גן-י"ב	חסד וחמ"ד	רכז חסד / רכז מעורבות מחנכים					
על-יסודי	"ממני אליך" - התפתחות אישית ומעורבות חברתית, כולל ראיון - ניגון ציוני-דתי ¹⁵	רכז מעורבות, מחנכים	מפגש הכנה והכוונה על ידי היועץ				
על-יסודי	חמ"ד ועד	מורה להיסטוריה					
	פיתוח תכניות לקידום ערכי נהיגה בטוחה						
	חלמי"ש - חינוך לחיים במשפחה	מחנכים					
	תכנית ייחודית של בית החינוך						

15 תקציר התכנית "ממני אליך" מופיע בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג', עמוד 214.

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים			ערך תשע"ז	ערך תשע"ח	
בין אדם לעמו: חינוך לאהבת כלל ישראל, מתוך אחריות אישית ומעורבות חברתית							
גן-י"ב	לכל אדם ישנה / והוא תלמידים הרבה למידים עולים והוריהם לחינוך החמ"ד על-ידי חשיפה, הדרכה וליווי	מנהלת הגן מנהל בית ספר צוות בחכמ"ה					
גן-י"ב	יש"י - יחד שבטי ישראל	מנהל, צוות בחכמ"ה, מחנכים, רכז חינוך חברתי ערכי, בגנ"י: מנהלת הגן					
	תכנית ייחודית של בית החינוך						
בין אדם לארצו ולמדינתו: חינוך לאהבת הארץ, להכרה בערכה הרוחני, הלאומי וההיסטורי של מדינת ישראל, חינוך לאחריות לעתיד המדינה ולנכונות לפעול למענה							
קדם-יסודי	מרכז לאום פעיל	מנהלת הגן					
יסודי על-יסודי	טיולים וסיורי מורשת	רכז טיולים, מורה לשל"ח ומורים מתחומי דעת רלוונטיים					
גן-י"ב	70 שנה למדינת ישראל לאור חזון הנביאים	רכז חינוך חברתי ערכי					
גן-י"ב	עשרת ימי תשועה (פרוט בממד 10)	רכז חינוך חברתי-ערכי מחנכים, רב בית הספר					
גן-י"ב	הטמעת תכנית "בשבילי הזיכרון" לאור חזון החמ"ד שביל הסנהדרין	רכז חינוך חברתי-ערכי מחנכים רב בית הספר					
	שותפות בפריצת "שביל הסנהדרין" המשותף לחמ"ד ולרשות העתיקות.						
	פיתוח תכניות לקידום קיימות ואיכות הסביבה						
	תכנית ייחודית של בית החינוך						

שם המומד		משימות		צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
גיל		המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ח	
ט'-י"א		היסטוריה: ט': הנהגה, חברה ודת בישראל בימי בית שני ובתקופת המשנה והתלמוד, ימי הביניים - יצירה וקהילה יהודית. י': תופעות המודרנה, משברי המודרנה, התמודדות העם היהודי עם אתגרי העת החדשה. י"א: מיישוב למדינה, תולדות מדינת ישראל. יחידת הרב גץ שנכתבה לתכנית					
ה'-י"ב		ספרות: ה'-ו': מגלות לגאולה, ארץ ישראל ועירה, העלייה לארץ, רבדים חברתיים בחברה הישראלית כיום. על-יסודי: מגלות לגאולה, ארץ ישראל וירושלים, העלייה לארץ. ז'-י"ב: בין אדם לבורא, בין אדם לעמו ולארצו: גלות וגאולה, ספרות שואה, עלייה לארץ ישראל וההתיישבות בה, למידה באמצעות ז'אנרים שונים: מדרש, סיפור חסידי, שירת ימי הביניים, פיוטים, שירה מודרנית. יחידת הרב גץ שנכתבה לתכנית					
ה'-י"ב		לימודי היצירה (תקשורת ואמנויות): טיפול דיאלוג מסודר עם תלמידים יוצרים במספר תחנות של יציאתם סביב נושאי הזהות הדתית והמוסר היהודי וביטוייו ביצירות יחידת הרב גץ שנכתבה לתכנית					
תוצאה רצויה שהממד "טיפול זהות ציונית-דתית בעין ייעוצית" מקדם: תלמידים ובוגרים בעלי זהות מבוררת ושלמה על כלל מרכיביה, זהות אישית, זהות קהילתית, זהות לאומית ובכלל זה זהות דתית-ציונית.							
מנחה: טיפוח זהות ציונית-דתית בעין ייעוצית¹⁷ 12. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית ספר 13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית 15. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי		חדר מורים גן-י"ב	• עיצוב זהות בכלל וזהות דתית-ציונית בפרט - בירור היבטים ותהליכים אישיים וחברתיים. • הטמעת תשתית אח"מ. • פעילויות ברוח "כישורי חיים". צעדות לשיתוף הורים. תכנית ייחודית של בית החינוך.	יועץ רכז חינוך חברתי ערכי בגנ"י: המפקחת וצוותה			

17 טיפוח זהות ציונית-דתית בעין ייעוצית מופיע בפירוט בחוברת "חזון החמ"ד מחולל מציאות" פרק ג', עמוד 247.

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים			ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 4: לכל תלמיד ניגון ציוני דתי ישראלי - לציון 70 שנה למדינת ישראל לאור חזון הנביאים ב.ו.1. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה		כל קהילת בית הספר: קן-י"ב חדר מורים הורים	בכל תחומי הדעת התלמידים יכירו במדינת ישראל כהתגשמות חזון הנביאים על פי התכנית "70 שנה למדינת ישראל לאור חזון הנביאים"					
			תכנית תהליכית שנתית חברתית-קהילתית-ערכית - "לכל תלמיד ניגון ציוני-דתי-ישראלי משלו" לאור חזון החמ"ד. פעילויות חווייתיות לאורך השנה					
			תלמידים חוקרים מדינה - לציון 70 שנה למדינת ישראל לאור חזון הנביאים. כגון: שותפות בפרוייקטים ארציים, כתיבת עבודות חקר בנושא הישגים והצלחות של מדינת ישראל בתחומים שונים, יצירת סרטי בוגרים, שירים ויצירות אמנות, תחרות פוסטרים לציון 70 שנה למדינת ישראל לאור חזון הנביאים הכמיהה לירושלים - עולים מצטיינים עולים לירושלים כסיכום פרוייקט "ירושלים שלי" בתחומי למידה ויצירה					
			טיולי עצמאות - דרכם יפנימו את פלא המדינה כגון: מפעלים, מרכזי הייטק, מעבדות, בתי חולים, תעשיות חקלאיות					
			תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח	
ממד 5: שבוע החמ"ד	ב10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית ערכית	חזון החמ"ד מחולל מציאות - הטמעת התכנית	גן-י"ב	מנהל צוות בחמ"ה רכז חינוך חברתי ערכי רב בית הספר מחנכים	תוצאה רצויה שהממד "שבוע החמ"ד" מקדם: אווירת חג, תחושת גאווה, שייכות והזדהות עם החמ"ד - ערכיו ומטרתיו שבוע החמ"ד, המצוין בכל שנה לאחר פורים, הנו שבוע חג של כל בתי החינוך של החמ"ד. הוא נועד להעצים את התלמידים ואת צוותי החינוך, וכן להעלות על נס את ערכי החמ"ד. שבוע החמ"ד מצוין במסגרות בית ספריות, במסגרות מחוזיות ובמסגרות ארציות. במסגרת הפעילות הארצית ראוי לציין: יום של לימוד תורה, מורי המאה, פרס החינוך, אות הצטיינות חסד וחמ"ד ויום קיבוץ גלויות.
	ב16. קידום רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה	חמ"ד של תורה		רב בית הספר מחנכים	
		חסד וחמ"ד		רכז חינוך חברתי-ערכי מחנכים רכז מעורבות	
		טיפוח זהות ציונית דתית לאור דמותו של הרב גץ לפי התכנית: "גיצי תורה מאירה"		מחנכים צוות בחמ"ה	
הורים	יום קיבוץ גלויות	ימי שיא בחינוך לחיים במשפחה	גן-י"ב	צוות בחמ"ה רכז חינוך חברתי ערכי רכז עולים מחנכים	
	ערבי במ"ה	יועץ מחנכים			
גן-י"ב	תכנית ייחודית לבית החינוך				

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ח	
א'-י"ב	קיום ערב לימוד בנושא תפילה בהשתתפות הורים					
א'-ו	לימוד באורי תפילה					
ממד 6: נכונות לשירות ומוכנות לצה"ל ולשירות הלאומי						
תוצאה רצויה שהממד "נכונות לשירות ומוכנות לצה"ל" מקדם: בוגר בעל תודעת אחריות השואף לעשייה לאומית משמעותית ולמימוש יכולותיו למען עם ישראל וארץ ישראל במסגרות צה"ל והשירות הלאומי. דמות הבוגר העומד לנגד עיננו מלווה את התלמיד לאורך כל שנות לימודיו במערכת החמ"ד בכלל ובשנות התבגרותו בפרט, בהן יש לתת את הדעת ולשים דגש על נכונות ומוכנות לשירות של תלמידי החמ"ד ותלמידות החמ"ד כחלק מתהליך הגאולה השלם.						
י'-י"ב	הקמת מרכז הכוון לשירות משמעותי	מרכז הכוון בית ספרי מחנכי י"א-י"ב יועץ רכז חינוך חברתי ערכי רב בית הספר גורמים חוץ בית ספריים (עמותות)				
	תכנית שיעורי חינוך על פי תכנית ליבה					
	שבוע גדנ"ע - לבתי ספר במיקוד					
	פיתוח תכניות מלוות לקראת מסגרות המשך					
	הכנה לקראת מסגרות המשך					
	שבוע ישיבה לתלמידי י"א, י"ב					
	שיתוף הורים					
	תכנית ייחודית של בית החינוך					
ב9. הכוון והכנה לשירות משמעותי בקרב תלמידים עולים. מסגרות ייחודיות וליווי אישי. שיתוף הורים לתלמידים עולים - לקראת שירות - ייחודי - פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה						
ב13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית						

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח	
ממד 7: דמות החמ"ד השנתית הרב גץ תוצאה רצויה שהממד "דמות החמ"ד השנתית" מקדם: תלמידים ובוגרים המכירים את המנהיגים - ענקי הרוח והמעש של הציונות הדתית, וכן תלמידים ההולכים לאורם ודבקים במידותיהם. טיפוח זהות ציונית דתית וברור משמעותה לחיי היום יום.					
בן-י"ב מורים והורים	חדר מורים לומד	מנהלת הגן מנהל צוות בחמ"ה מחנכים הורים גורמי קהילה			
	שיעורי חינוך בנושא				
	שיעורים בתחומי הדעת השונים ¹⁸				
	פעילות בית ספרית חווייתית				
	ערב במ"ה בנושא				
	נראות ברחבי בית החינוך				
	ילדי הקהל ונוער פועלים להעמקה בדמות השנתית בבית הספר ובני הילדים				
	תכנית ייחודית של בית החינוך				

18 ניתן להיעזר בספר על הרב גץ שהוציא מנהל החמ"ד "גיצי תורה מאירה" וכן בחבילת הפעילויות שפורסמו

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים			ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 8: העמקת ערך התפילה	תוצאה רצויה שהממד "העמקת ערך התפילה" מקדם: תלמידים ובוגרים אשר מרגישים קרובים ומחוברים אל אביהם שבשמים. "ולעבדו בכל לבבכם" ודרשו חז"ל שעבודת הלב היא תפילה. בירור מתמיד של משמעות התפילה בחייו של יהודי. תפילה המהווה חלון לפנימיות הנפש, תפילה המתאימה לצרכי כל יהודי ויהודי, תפילה המחברת עבר הווה ועתיד, תפילה השייכת לכל יחיד באומה וכן לאומה כולה.							
	גן-י"ב	תפילת שחרית, מנחה ותפילת ראש חודש חגיגית	מנהלת הגן מנהל צוות בחכמ"ה מחנכים רב בית הספר					
	על -יסודי	הקמת "חבורות תפילה"						
	קדם-יסודי יסודי	שילוב סיפורים על חכמי ישראל, חגי ישראל						
	יסודי	העמקה בנושא התפילה על פי תכנית "מפתח הלב מתוך אמונה"						
	גן-י"ב	לימוד הלכות תפילה והלכה יומית						
		תכנית ייחודית של בית החינוך						
	ממד 9: העמקת ערך חיי ההלכה	תוצאה רצויה תלמידים לומדים, מבערים ומתבוננים בחיי ההלכה ברוח חזון החמ"ד לטיפוח זהות ציונית דתית.						
א'-י"ב		השתתפות ביום תפילת רבים						
א'-י"ב		קיום ערב לימוד בנושא תפילה בהשתתפות הורים						
א'-ו		לימוד באורי תפילה						

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
גיל		המשימות המומלצות	אחראי ושותפים			ערך תשע"ז	ערך תשע"ח	
ממד 10: עשרת ימי תשועה ב.ו. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב.16. קידום רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה		א-י"ב	תכנית "מתחברים וזוכרים" (יום השואה)	מנהלת הגן מנהל צוות בחכמ"ה רכז חינוך חברתי-ערכי מחנכים יועץ הורים גורמי קהילה			תוצאה רצויה שהממד "עשרת ימי תשועה" מקדם: תלמידים ובוגרים בעלי תודעה לאומית מושרשת ועמוקה, רצון ויכולת לתרום למען החברה הישראלית. תכנית חינוכית השמה דגש על רצף האירועים הלאומיים החל מכ"ז בניסן ועד כ"ח באייר. התכנית באה במטרה לחזק את הקשר והמחויבות של היחיד לתהליך ראשית צמיחת גאולתנו. ¹⁹	
		א-י"ב	שבילי הזכרון (השתלמות של הצוותים)					
		א-י"ב	תכנית "מתחברים לזכרם" (יום הזיכרון)					
		גן-י"ב	פעילות משותפת ביום ירושלים - ישי"י (יחד שבטי ישראל) ממ"ד-ממלכתי					
		א-י'	תקומתה של מנורה					
		גן-י"ב	יום הנצחת יהודי אתיופיה שנספו במסע לארץ ישראל (טקס, לימוד)					
		גן-י"ב	יום הוקרה לפצועי צה"ל					
			תכנית ייחודית של בית החינוך					

19 הצעות לפעילויות בנושאים השונים נמצאות בחוברת "עשרת ימי תשועה" ובאתר "מפתח הלב מתוך אמונה" בנושא "ימי תשועה".

אבן דרך 2: קידום אקלים חינוכי מיטבי

בהלימה למטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

"המלמד את בן חברו תורה - מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" (סנהדרין, י"ט). במשפחה יש כבוד להורים. ההורים מכילים את ילדיהם, דואגים, אוהבים ללא גבול, יש בהם רצון להתקדמות של כל בני המשפחה, שותפות, אחריות הדדית ועוד. את כל אלה אנחנו מבקשים לקחת אל תוך בית החינוך שלנו.

"בית חינוך כמשפחה" הוא אורח חיים, הוא משפר את הלמידה ומעלה את המוטיבציה של המורים ושל התלמידים להיות שוחרי ידע ומבקשי דעת, עמלים בתורה וביצירה אמיתית.

"אין אדם למד אלא במקום שלבו חפץ" (עבודה זרה, י"ט) - אין אדם למד אלא במקום שבו קיים אקלים חינוכי מיטבי וקצב משותף של פעימות לב. לצד הקשר הלימודי, העברת הידע והשיתוף במערכת הקוגניטיבית, הגדיר הרב סולובייצ'יק את מערכת היחסים של מורה ותלמיד:

"ברשות השנייה משתעשעים שני ילדים, שטופי אור וחום, הנישאים בשטף חוויותיהם התמימות, ואינם נזקקים לאומר ודברים של הגדולים. הקומוניקציה אינה משתמשת בשקלא וטריא הגיונית-לשונית, כי אם בקצב משותף של פעימות הלב".

אבן דרך 2: קידום אקלים הינוכי מיטבי

בהלימה למטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
משימות תשתית בהלימה למטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך		התאמת המערכת ויצירת שגרות עבודה / מסגרות ארגוניות בתוך המערכת, לקידום דיאלוג והקשר האישי: - שעות פרטניות - שעות שהייה - חדרי שיח					
		יצירה וחיזוק של מסגרות מנהיגות תלמידים לטיפול תחומי שייכות ואחריות					
		מפגשים קבועים לאורך השנה של צוות אח"מ / צוות בחכמ"ה בנושא קידום האקלים בבית-ההינח: איבחון האקלים בבית הספר, בניית תכנית התערבות, הפעלתה, אבחון חוזר.					
		יצירה וחיזוק שגרות עבודה ושיתופי פעולה עם הורים					
		הכשרה והקניית כלים לניהול דיאלוג - ליווי והדרכה - ליווי אישי - למידת עמיתים					
		עדכון והטמעת גבולות ונהלים בית-ספריים אחידים, ידועים ועקביים: • התבוננות עצמית על היחס להצבת גבולות • למידת עמיתים • מתן כלים להטמעת גבולות על ידי היועצת פיתוח תכנית בית חמ"ד נאה - לסביבה פיזית היוצרת הנעה ללמידה ולשייכות					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
ממד 1: יחסי קרבה ואכפתיות ב15. קידום אקלים בית ספרי מיטבי באחריות מנהלת הגן/מנהל בית הספר והיועץ	תוצאה רצויה שהממד "יחסי קרבה ואכפתיות" מקדם: מערכת יחסים המושתתת על יחסי כבוד ואמון בין כלל באי בית החינוך: תלמידים, הורים וצוות חינוכי. הדיבור הנו כוח משמעותי ורב עוצמה בבנייה ובקשר, וחלילה בפגיעה ובהרס. בכוח זה נברא העולם ומתקיים, בכוח זה נוצר ונשמר קשר, ועליו מתבססים החינוך, הקניית הערכים, הלמידה, הקשר של המורה עם תלמידיו ואקלים בית הספר. לצורך קידום יחסי קרבה ואכפתיות, יש להיערך לשיח מקדם ומעצים מול ההורים באספות הורים וכן כחלק מתהליך מתן תעודה. מומלץ להכשיר וללוות את הצוות בנושא שיח מכבד מול כיתה וכן לאפשר ולהעצים שיח רגשי-אישי בין מחנכים ומורים מקצועיים לבין תלמידים. מומלץ לקדם תכניות חוסן ומניעה בכלל, והתייחסות כיתתית ואישית, בצמתים מרכזיים, בפרט.						
	"פת שחרית" - שיח חינוכי אקטואלי						
	"מישהו לרוץ אתו" - ליווי והעצמה אישית, מורה-תלמיד						
	קידום שיח לימודי מיטבי בשיעור (פסיפס) חינוך לחיים במשפחה - שיח מכבד ותקשורת						
	שיתוף הורים - בית מדרש הורים						
	ביקורי בית						
	"מנהל עומד בשער"						
	תכנית ייחודית של בית החינוך						

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ח	
ממד 2: חדר מורים - כיתת המנהל ב 16. קידום רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה ב 17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות, שותפות ויזמות של הורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית	תוצאה רצויה שהממד "טיפוח חדר המורים" מקדם: מערכת חינוך בעלת ערכי הקשבה ואכפתיות המצמיחה את כלל המורים כיחידים וכצוות. מומלץ ליצור מבנים ארגוניים לשיח, לקדם עבודת צוות בחדר המורים בשעות קבועות במערכת ולארגן את חדר המורים בקבוצות מיקוד שונות על פי מקצוע, גיל ו/או ותק.					
	"אחד על אחד" בתוך צוות חדר המורים ובקהילות מקצועיות (יועץ, רכז חינוך חברתי ערכי)					
	מעגלי חמ"ד - קהילה לומדת (שיח ללמידה והיוועצות, מנהל, בעלי תפקידים, צוותים)					
	תפקיד לכל מורה					
	חדר המורים - כיתת המנהל					
	פיתוח מקצועי: דרכי הוראה מגוונות חלופות בהערכה ברוח "לב לדעת"					
	תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
ממד 3: טיפוח איכות סביבה מוגנת, נקייה ונעימה						תוצאה רצויה שהממד " סביבה פיזית מוגנת, נקייה ונעימה" מקדם: סביבה פיזית נקייה ונעימה המשפיעה על תחושת השייכות ואף תורמת לצמצום האלימות ולהתנהגות בהערכה ובכבוד כלפי החברה והסביבה.	
א7. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין אחריות מקצועית: גננות מנהל בית הספר צוות בחכמ"ה						תקינות, מוגנות וביטחון המבנים והמעברים	
						סביבה נקייה, אסטטית ומטופחת ובכלל זה חדרי שירותים	
						מרחבי למידה, מסרים חינוכיים דרך קירות ופינות	
						ניצול מרחבים למשחק וללמידה עצמית וקבוצתית	
						חינוך למודעות סביבתית, אחריות ושותפות התלמידים בטיפוח בית הספר.	
						חינוך לזהירות בדרכים	
						תכנית ייחודית של בית החינוך	

שם הממד	משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
	גיל	המשימות המומלצות		אחראי ושותפים	ערך תשע"ז
ממד 4: מיצוי סגולותיו של התלמיד "חמ"ד של תעודה"	תוצאה רצויה שהממד "מיצוי סגולות התלמיד" מקדם: בית החינוך הינו מקום פיזי וערכי אשר מאפשר לכל תלמיד לממש את כל הכישרונות, המיומנויות והכוחות הגלומים בו. התכנית "חמ"ד של תעודה" מציעה משוב בונה ומקדם לתלמיד ולהוריו, ומחזקת את הלמידה וההתפתחות האישית. לצורך הטמעת "חמ"ד של תעודה" נדרשות פעולות תשתית פיזית ומערכתית (מערכת שעות) מתאימות, ובעיקר יש לפעול למען התאמת הלמידה, ההערכה והשיח לשפת "חמ"ד של תעודה".				
	חמ"ד של תעודה: הכשרת הלבבות בקרב מורים, הורים ושותפים נוספים באחריות מנהל בית הספר והיועץ מתעודה לתהודה				
	חמ"ד של תעודה: יצירת עוגנים לשיח של משוב לאורך השנה המותאם לבית החינוך באחריות מנהל בית הספר, רכז למידה ולב ויועץ עולים חדשים - התאמת תעודה שתשקף את יכולותיו הלימודיות בנוסף ללימודי שפה				
	אסיפת הורים אחרת (פרטנית)				
	אסיפת הורים אחרת (כללית לפתיחת שנה)				
	אסיפת תלמידים				
	ישיבות פדגוגיות, ישיבות ציונים, ביקורי בית				
	תלמידים עולים: מיצוי יכולות לימוד בעזרת שפת אם יצירת מסגרות לימוד ייחודיות י"י"ב - מבחני בגרות לעולים				
	תכנית ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
ממד 5: שייכות, אחריות ומנהיגות ב9. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית-רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה ב10: קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית ב11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב12. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית הספר		תוצאה רצויה שהממד "שייכות, אחריות ומנהיגות" מקדם: תחושת שייכות, נטילת אחריות והזדמנות למנהיגות בקרב כל התלמידים. במטרה להעצים את מנהיגות התלמידים פותחה תכנית "הקהל למען ציון" שעיקרה נוער מוביל תהליכים חברתיים-ערכיים לפי בחירת נושאים על ידי התלמידים					
		הקהל למען ציון - הטמעת החלטות הקהל - רצ"ב מסמך החלטות הקהל (נספח 3) - מפגש שבועי קבוע - נציגות מחוזית - שילוב העולים כנציגים ב"הקהל למען ציון" - שילוב תלמידי חינוך מיוחד כנציגים ב"הקהל למען ציון" באחריות רכז חברתי-ערכי, מוביל הקהל, יועץ					
		פיתוח מנהיגות תלמידים - מועצת תלמידים - "שגרירים" - מנהיגות צעירה - תפקיד לכל תלמיד - משצ"ם ופרחי משצ"ם ז'-י' - מדצ"ם ח'-י"א באחריות רכז חברתי-ערכי, יועץ					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד	משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
	גיל	המשימות המומלצות		אחראי ושותפים	ערך תשע"ז
ממד 6: חסד ומעורבות ב9. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית-רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה	תוצאה רצויה שהממד "חסד ומעורבות" מקדם: תלמידים ובוגרים בעלי יכולות נתינה וחסד. החסד, הנתינה והמעורבות מהווים חיבור מעשי ואמוני לעולם התורה.				
	הטמעת תכנית "ממני אליך": התפתחות אישית ומעורבות חברתית לאור חזון החמ"ד באחריות יועץ, רכז חינוך חברתי-ערכי - כיתות י' רכז מעורבות חברתית				
	הטמעת תכנית "חסד וחמ"ד": - חסד בתכנית הלימודים - חסד במעגל השנה - חדר מורים מתנדב - שותפות במפעלי חסד ארציים באחריות מנהלת הגן, מנהל בית הספר, רכז חינוך חברתי-ערכי, רב בית הספר ורכז חסד ומעורבות גן-י"ב				
	תכנית ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 7: מוגנות, ביטחון ומניעת מצבי סיכון ב13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רבת תרבותית באחריות יועץ		תוצאה רצויה שהממד "מוגנות ביטחון ומניעת מצבי סיכון" מקדם: צמצום אלימות פיזית ומילולית, צמצום פגיעה דרך אמצעי התקשורת השונים (רשת, וואטסאפ וכיו"ב) ובניית ערוצי תקשורת ודיאלוג.					
		כתיבת תכנית למניעת נשירה וחזוק התמדה					
		"מורה תורן" - חיזוק וטיפול הגדרת תפקיד, שגרת עבודה ונראות הפעילות הבית ספרית למניעת אלימות					
		הטמעת חוזרי מנכ"ל העוסקים בקידום אקלים חינוכי מיטבי ובצמצום אלימות					
		תקנון בית ספרי - כתיבה, הטמעה, ריענון והערכה מבוססת שגרות עבודה					
		הטמעת תכנית "כישורי חיים" בשיעורי חינוך בהתאמה ל"מפתח הלב מתוך אמונה" יסודי					
		תכנית "ליבה" לשיעורי חינוך על-יסודי					
		פיתוח מיומנויות שיח קונפליקטואלי בין-תרבותי מכבד (קש"ר)					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות		צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ח	
ממד 8 "אחים אנחנו" מניעת אלימות וקידום דיאלוג רב תרבותי 14ב. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית 11ו. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה 12ב. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית ספר 13ב. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית	מניעת אלימות - פיזית - מילולית - עקיפה - דיגיטלית					
	ניהול קונפליקט מתוך כבוד מניעת אלימות במשפחה ובחברה - חינוך לחיים במשפחה					
	הטמעת תכניות ליום האחדות					
	תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
מימד 9	ניהול כיתה / אקלים כיתה בזמן למידה		א. למידה של עקרונות וכלים בניהול כיתה בחדר מורים ב. אבחון אקלים הלמידה הכיתתי באמצעות נתוני מיצ"ב ואח"מ ג. קביעת כללים וסדירויות לאקלים כיתה				
מימד 10	שיח במרחב הדיגיטלי ומוגנות ברשת		קידום הנושא בבית הספר על-פי תוכנית ייעודית של החמ"ד שתושק בתשע"ח				
מימד 11	מענה לתלמידים עם צרכים מיוחדים 		א. מיפוי התלמידים, האפיון (לדוגמה: עולה חדש / חינוך מיוחד / מחונן וכיו"ב), הצרכים (לדוגמה: שיעורי עזר, חבר מלווה, הנכחה והעצמה של כישרונות, אתגר ייחודי וכיו"ב), והמשאבים (לדוגמה: תכניות כמו "מישהו לרוץ איתו", שעות פרטניות, יוזמות ייחודיות) בבית הספר. ב. התאמת מענים פרטניים לתלמידים בעלי הצרכים המיוחדים, מעקב, ליווי, הערכת המענה והתאמה מחודשת. ג. יצירת הזדמנויות מערכתיות לביטוי חוזקות של תלמידים עם צרכים מיוחדים.				

אבן דרך 3: ללמוד וללמד

בהלימה למטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה-הערכה לקידום תפקודי לומד

הלמידה היא אחת מאבני הבניין של האדם. מטרת הלמידה היא עיסוק בשורשי הקיום, הבנה מעמיקה של המציאות והעמקת הזהות האישית של הלומד.

"והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל" (ברכות השחר, ברכת התורה).
כותב הרב קוק זצ"ל: "הערבות באה כשהדברים הנפגשים ברגש מתאימים אל המהות העצמית של המקבל את הרושם מהדברים ההם... ויתאימו דברי תורה לרגשי חיינו".
כינוי זאת בשם "לב לדעת".

אנחנו מבקשים להעצים את הקשר בין הידע ללב - להעצים את הרצון ללמוד לימוד רלוונטי, שנוגע בחיינו ובחיי תלמידינו בכל מקצועות הלימודים, במקביל לשאיפה למצוינות ולהקפדה על הישגים גבוהים.

אבן דרך 3: ללמוד וללמד

בהלימה למטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה-הערכה לקידום תפקודי לומד

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
ממד 1: אהבת תורה	תוצאה רצויה שהממד "אהבת תורה" מקדם: תלמידים אוהבי תורה, מחויבים לקיום מצוות ובעלי ידע תורני על כל גווני "כי הידיעות לא תימדדנה על פי כמותן כי אם על פי איכותן, על פי עומק ההבנה וחריפות השימוש בהן לכל חפץ. ביותר לימודי התורה על פי גודל הרושם שפועלים על הלומד לעניין התכונה של המוסר, המעשים הטובים ויראת ה' הטהורה" (הראי"ה, עין איה, ברכות ס"ג, אות שד"מ).						
	יסודי - על-יסודי	קהילות לומדות השתלמויות מורים במקצועות הקודש בגישת "לב לדעת"	מנהל בית הספר רב בית הספר				
		קידום מצוינות במקצועות הקודש בלימודי תושב"ע ותנ"ך					
		קידום וחיזוק לימודי אמונה ומחשבת ישראל					
		רמב"ם יומי					
		ספר המצוות					
		תכנית "רצים למשנה"					
		חידון פרקי אבות					
	גן	הוראת סיפורי תורה בגן	מנהלת הגן מורה לימודי קודש				
	עולים	תל"ה - תגבור לימוד יהדות	רכז עולים				
	תכנית ייחודית של בית החינוך	רכז למידה ולב					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
תוצאה רצויה שהממד "לב לדעת" ידע מצמיח חינוך" מקדם: למידה משמעותית ורלוונטית. השבת רוח הלמידה לבתי הספר באמצעות הוראה, למידה והערכה משמעותית, תוך העמקת ממד הרלוונטיות ובאמצעות עידוד למידה המחברת בין הידע המקיף הנלמד לבין עולמם הפנימי של התלמידים והמורים.							
גן - על יסודי	התפתחות מקצועית של מורים וצוותי חינוך וקידום תהליכים של למידה והטמעה בהלימה לדרישות משרד החינוך וצרכיו הייחודיים של בית הספר	הפיקוח של החמ"ד על הפיתוח המקצועי מנהל					
 תכנון לפי רכז למידה ולב							
	פיתוח כלים פדגוגיים של "לב לדעת" כולל אירוע שיא פדגוגי בהתבסס על תפיסת "לב ודעת" ונתיבים ללמידה משמעותית	מנהל בית הספר ורכז למידה ולב					
יסודי	מאגר משימות תנ"ך, תושב"ע	מורים מקצועיים					
על יסודי	יחידת אגדה - תושב"ע	מנהל בית הספר רכז למידה ולב מורים מקצועיים					
	תכנית לימודים חדשה בחינוך לחיים במשפחה: "בית ומשפחה - התמודדות בעולם משתנה" מותאמת במיוחד לבנים						
יסודי - על יסודי	תכנית תנ"ך השתלמויות "לב לדעת" תנ"ך						
על יסודי	תכנית לימודים חדשה בספרות						
על יסודי	תכנית מחשבת ישראל						

ממד 2:
"לב לדעת" - ידע מצמיח חינוך למידה משמעותית מוכוונת הפנמה

א1. קידום תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים ומגוונים המפתחים והמטמיעים תפקודי לומד ואסטרגיות למידה

א5. קידום וטיפוח תרבות של מצוינות ברמה האישית, הקבוצתית והבית ספרית

א6. עידוד רכישת ידע ומיומנויות רחבים בתחומי המדע והטכנולוגיה

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
א. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין.	על יסודי	תכנית השכלה כללית באמנות ויהדות חדש!					
	י'	בהיסטוריה חמ"ד: תכנית לימודים חדשה ובחינת בגרות חדשה חמ"ד ועד, תכנית 'באר' - קורס מקוון ממיר בגרות	מנהל, רכז למידה לב ומורים מקצועיים				
	י"א-י"ב	מטלת ביצוע משותפת באזרחות					
	י"א-י"ב	בית חינוך כמשפחה, תושב"ע					
	י"א-י"ב	אמונה וגאולה, מחשבת ישראל					
	י'	תפילה כמפגש					
	י'-י"ב	בית מדרש יוצר					
	י"א-י"ב	כתיבה יוצרת בספרות					
	י"א-י"ב	בית מדרש לספרות ואגדה					
	ז' - י"ב	חלמי"ש - חינוך לחיים במשפחה. הערכה החדשה "בית ומשפחה - חינוך להתמודדות בעולם משתנה" - חדש!					
	א'-ו'	חינוך לשוני, שפה					
		גן - י"ב	הטמעת תכנית חברתית ערכית (תכנית ליבה לשיעורי חינוך, "מפתח הלב מתוך אמונה" ו"כישורי חיים")				

שם הממד	משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה					
	גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח				
ממד 3: שיפור הלמידה וההישגים 2.א. קידום התלמידים לשליטה בבסיס הידע הנדרש בתכניות הלימודים לשם שיפור הישגיהם, בדגש על שפת אם, מתמטיקה ואנגלית 3.א. קידום הוראת כלל תחומי הדעת באמצעות הסביבה הדיגיטלית 4.א. הרחבת ההשכלה הכללית במגוון רחב של תחומי דעת		הטמעת תכנית מערכתית לחינוך ערכי - שילוב ערכים ודילמות מוסריות בהוראת תחומי הדעת ובהערכתם								
		תכנית ייחודית של בית החינוך								
	תוצאה רצויה שהממד "שיפור הלמידה וההישגים" מקדם: הישגים גבוהים המשקפים את הפוטנציאל האישי של כלל הלומדים. הקב"ה ברא את האדם עם תכונות, כישורונות וכוחות. תפקידו של האדם בעולם הזה הוא לממש את הכוחות הללו במלואם ולהביאם לידי ביטוי. מימוש הפוטנציאל, הכוחות והכישורים מביא ברכה ליחיד ולחברה ומאפשר לאדם לחיות חיים משמעותיים. תפקידו של בית החינוך לעודד, לקדם, לסייע ולייצר עבור התלמיד מקום מתאים למימוש תפקידו בעולם.									
	השתלמות מורים	סביבות למידה לקידום למידה משמעותית ופיתוח תפקודי לומד								
	כללי	קידום הישגי תלמידים עולים								
	כללי	קידום הישגי תלמידים בחינוך המיוחד								
	יסודי - על יסודי	טיפול בעל תפקיד מוביל לקידום פדגוגי לימודי - רכז למידה ולב								
	גן - י"ב	קיום מיצ"ביות מקדימות								
	גן - י"ב	קידום הלמידה בסיוע מטה החמ"ד לשיפור הלמידה								
	גן - י"ב	מיפוי תקופתי לכל תלמיד, שיח חוזקות וקידום								
גן - י"ב	התחדשות: לימוד שעת הטרם לתלמידי אמצע									

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
א-י"ב	כתיבת תכנית עבודה המבוססת על לוח שנת הלימודים ועל מספר שעות תקן לפי מארז מתנ"ה, בהתאם לכל מקצוע תוך הערכה, תכנון והספק						
יסודי	כתיבת תכנית עבודה לשיפור הלמידה וההישגים במיצ"ב, לדיוק הלמידה ולדרכי הערכה וניתוח תהליכי הוראה: - קידום קבוצות במיקוד - מיפוי בית ספרי (פעמיים בשנה) - שיתופי פעולה ממוקדים בתוך צוות ההוראה	עלייה בציון אחד (10 נקודות בסולם 100) בלימודי הליבה עלייה בציון אחד (10 נקודות בסולם 100) בלימודי אנגלית					
על-יסודי	עבודה על פי תכנית חד שנתית ותלת שנתית לקידום יעד הזכאות לבגרות והשגתו. - עבודה על צמיחה ויעדים להשגה	שיפור מוסדי של 2-3 אחוזים שנתיים קבוע, עלייה קבועה של 2 אחוזים נבחנים בשנה מההישג המוסדי הגבוה ביותר ב- 4 שנים אחרונות					
על יסודי	העלאת הזכאות לבגרות						
על יסודי	תכניות לקידום תעודת בגרות משמעותית						
גן - י"ב	תכנית ייחודית של בית החינוך						

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 4: קידום מצוינות בהלימה למטרה א: קידום למידה משמעותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה- הערכה לקידום תפקודי לומד		תוצאה רצויה שהממד "קידום מצוינות" מקדם: מיצוי היכולת האישית. שאיפה אישית ומערכתית המאפשרת לתלמידים להוציא את המיטב שבהם מן הכוח אל הפועל. מצוינות: מצוינות היא מצב או הלך רוח שבו אדם שואף לעשות את הטוב ביותר שהוא מסוגל לעשות, בדרך הטובה ביותר, במוטיבציה פנימית ובתפיסה ערכית, כדי להגיע להישגים ולביצועים איכותיים.					
		מודל עבודה של מצוינות על פי שבעה רכיבים: - מנהיגות מעצימה המגדירה מטרות ברורות, מלהיבות ומדידות - מיקוד בשותפי התפקיד השונים - ארגון לומד - אחריות אישית - מקצוענות - עידוד חדשנות ויצירתיות - תהליכי עבודה ומערכות תקשורת רצ"ב מסמך מלא (נספח 2)					
		פיתוח תכניות למצוינות בלימודי קודש (העלאת אחוז לומדים והעלאת רמת הישגים)					
		קידום מצוינות מדעית ופיתוח שתי מגמות מדעיות לתכנון רב שנתי					
		כתיבת תכנית לקידום מצוינות מתמטית פיתוח תכניות: - תיכון וירטואלי - מתמטיקה תחילה - תכנית עתודה מדעית טכנולוגית - מסלול בית-ספרי					
		כתיבת תכנית לקידום מצוינות באנגלית					
		הטמעת תכניות תוספתיות מערכתיות להעצמה פדגוגית: מכינת קיץ (חט"ב) להעצמת לימודי מתמטיקה, אנגלית ומדעים, תערוכה מדעית					
		חינוך טכנולוגי					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 5 חדשנות פדגוגית א3. קידום הוראת כלל תחומי הדעת באמצעות הסביבה הדיגיטלית א7. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין			הכשרת גננות ומורים למציאות של חדשנות פדגוגית בחינוך ובהוראת המקצועות				
			הקניית מיומנויות למידה של המאה ה-21: - כלים לבחירה במציאות של ריבוי אפשרויות - עמוד שדרה וחוסן מוסרי וערכי מול סכנות ברשת - הסתגלות לשינויים תכופים ומתמידים - יזמות ויצירתיות				
			הטמעת כלים פדגוגים מתוקשבים				
			יחידות מקוונות להוראת ספרות והסטוריה לבגרות				

אבן דרך 4: לכל אדם ישנה; והעמידו תלמידים הרבה

בהלימה למטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

"ישראל אשר בך אתפאר..." (ישעיהו מ"ט, ג')

כותב רבי נחמן מברסלב: "וכל זמן ששם ישראל נקרא עליו יש בו התפארות פרטי, שהשם יתברך מתפאר עמו... והעיקר הוא על ידי אנשי אמת, שהם יכולים למצוא גם הטוב וההתפארות שיש אפילו בהגרוע שבגרועים ולהשיב הכול להשם יתברך" (משיבת נפש, אות י"ג).
היעד שהצבנו לעצמנו הוא שכל תלמיד שהחל דרכו בגן הילדים של החמ"ד ימשיך להיות חלק ממשפחת החמ"ד וממוסדות החמ"ד עד סיום כיתה י"ב.

זו חובתנו כלפי כל מי שביקש להיות חלק מאתנו.

זו גם חובתנו למהלך "אתחלתא דגאולה" שבו עם ישראל נמצא.

תשומת לב, הכלה ואחריות כלפי כל ילד וילד, לצד מצוינות והובלה חינוכית - אלו הכלים הנדרשים מאתנו.

"בית שמאי אומרים: אל ישנה אדם אלא למי שהוא חכם ועניו וכן אבות ועשיר,

ובית הלל אומרים: לכל אדם ישנה, שהרבה פושעים היו בישראל, נתקרבו לתורה, ויצאו מהם צדיקים, חסידים וישרים" (אבות דרבי נתן ב', ט').

האמון המלא מצמיח, בונה ומגלה את הטוב הפנימי.

תפקידנו לעשות הכול כדי שלכל תלמידינו יימצא בית חינוך המתאים להם.

שיתוף פעולה מתוך אחריות אזורית וארצית, בד בבד עם אמונה בדרכו של הלל, "לכל אדם ישנה", פתיחות ונכונות לגוון - אלו הם הכלים הראויים לבתי החינוך הפועלים כמשפחה.

"לכל
אדם
ישנה"

"והעמידו
תלמידים
הרבה"

אבן דרך 4: לכל אדם ישנה; והעמידו תלמידים הרבה

בהלימה למטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח			
משימה 1: והעמידו תלמידים הרבה המשכיות גן-כיתה א'		תוצאה רצויה שהממד "והעמידו תלמידים הרבה" מקדם: מניעת זליגה מתוך החינוך הממ"ד במעבר מגן לכיתה א'. כל תלמיד חשוב! כל תלמיד זכאי לומר "קריאת שמע". כל תלמיד בחמ"ד מרבה תורה. כל תלמיד בחמ"ד הוא נדבך נוסף בבניין עמנו. כל תלמיד מוסיף כוח ועוצמה לחוסנו הרוחני של עם ישראל. כך היה הדבר לאורך כל הדורות החל ממעמד הר סיני ועד לדור אחרון.					
		מיפוי פרטני - צפי נשירה					
		ביקורי בית					
		פעילות משותפת להורים ולילדים בבתי ספר קולטים					
		שיתוף גורמי קהילה					
		מפגשים עם רב בית הספר					
		קורסי מוכנות לכיתה א'					
		התמקדות באוכלוסיות עולים חדשים					
		הקמת צוות "והעמידו" יישובי - ישובים "אדומים" - ישובים במיקוד					
		מיקוד רשויות בתכנית "עתיד"					
		תכנית ייחודית של בית החינוך					

תפוקה		צעדים למימוש המשימה	משימות		שם הממד
ערך תשע"ח	ערך תשע"ז		אחראי ושותפים	המשימות המומלצות	
תוצאה רצויה שהממד "לכל אדם ישנה" מקדם: מניעת זליגה מתוך החינוך הממ"ד במעבר מיסודי לחטיבת ביניים ומחטיבת הביניים לעל-יסודי. נתינת מענה לכל תלמיד ותלמידה בחמ"ד, תוך התאמה ושילוב בין אישיותו ויכולותיו של התלמיד לבין לימוד במקום שליבו חפץ, למען קידומו המיטבי.					משימה 2: לכל אדם ישנה המשכיות יסודי - על יסודי מעברים: ו' - ז'; ח' - ט'
			פיתוח תכנית כוללת לקידום אוכלוסיות ייחודיות - תלמידים עולים ותלמידי חינוך מיוחד		
			יידוע התלמידים על הליכי רישום		
			הכוונת התלמידים למוסדות מתאימים		
			הכנת התלמידים לראיונות		
			הכנת התלמידים לקראת המעבר		
			הכנת תלמידים למוסדות פנימייה		
			תכנית ייחודית של בית החינוך		

אבן דרך 5: חמ"ד וקהילה

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

"שים שלום... עלינו ועל כל ישראל עמך..." (תפילת העמידה, ברכת שלום)

בתי החינוך שלנו, גני ילדים ובתי ספר כאחד, הם בבואה של הקהילה כולה. אנחנו מבקשים לראות את בתי החינוך מצויים במצב של תרומה הדדית עם הקהילות שהם משרתים: מחד גיסא, בתי החינוך מהווים מוקד השפעה על הקהילה, ומאידך גיסא, בתי החינוך ניזונים מן הקהילה, מושפעים ממנה ונעזרים בה. אבן הדרך "חמ"ד וקהילה", על תשעת ממדיה המפורטים בהמשך והמשימות הנגזרות מכל ממד וממד, היא המצע הערכי-חינוכי לכל עשייה חינוכית בבית הספר, הרואה בתלמיד, בבית החינוך ובקהילה כולה משפחה אחת שלמה.

אבן דרך 5: חמ"ד וקהילה

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	המשימה	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 1: במ"ה 19. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי 17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית באחריות מנהל, יועץ, מוביל במ"ה בית ספרי			תוצאה רצויה שהממד "במ"ה" מקדם: הורים מעורבים ושותפים לעשייה החינוכית והפדגוגית. המשכיות בין הבית לגן ולבית הספר מחייבת מפגש ושיח בין ההורים לבין המנהלים, המורים והגננות. פיתוח ממד שותפות הורים וקהילה בהלימה לסקר רא"מ				
			פיתוח ממד שותפות הורים וקהילה בהלימה לסקר רא"מ				
			השתלמות גננות ומורים בפסג"ה האזורית שותפות הורים בתכנית התעודה				
			מיפוי פרטני - צפי נשירה				
			קיום מפגשי במ"ה בית ספריים				
			קיום מפגשי במ"ה כיתתיים				
			תיעוד, משוב והערכה				
			תכנית ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	המשימה		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 2: חמ"ד של חברותא ב10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית ב11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית			תוצאה רצויה שהממד "לכל אדם ישנה" מקדם: מתוך רצון לטפח בקרב התלמיד תפיסת זהות אמונית, אנו ממליצים על יצירת קשר אישי בין תלמידי החמ"ד לבין בוגרי החמ"ד הלומדים במוסדות תורניים גבוהים: ישיבות, מכינות, מדרשות וכדומה.					
			יצירת קשר עם מוסד סמוך					
			מפגש קבוע (מדי יום שישי)					
			מפגשים סביב מעגל השנה					
			ימי שיא בחינוך לחיים במשפחה					
			לימוד לאור דמותו של הרב גץ זצ"ל					
			חונך אישי					
			משימה ייחודית של בית החינוך 					
ממד 3: חמ"ד ואקדמיה ב10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית ב11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית			תוצאה רצויה שהממד "חמ"ד ואקדמיה" מקדם: קשרים מקצועיים ובינאישיים משמעותיים, ערכיים ולימודיים בין תלמידי החמ"ד לבוגרי החמ"ד תלמידי אקדמיה. שיתוף הפעולה נותן מענה לצורכי המכללות והסטודנטים בהעשרת תכנית ההכשרה, וכן למוסדות החינוך, שעבורם הסטודנטים הם משאב איכותי שבאמצעותו אפשר לקדם יעדים ערכיים ולימודיים בבית הספר. גן-י"ב, באחריות מנהלת הגן, הרכז הפדגוגי					
			קשר עם מוסד אקדמי סמוך					
			הובלת פרויקט מותאם לבית החינוך					
			חיבור סטודנטים לפרויקטים בית ספריים					
			חונכות אישית (סטודנט-תלמיד)					
			שותפות ביעדים פדגוגיים					
			שותפות בתכניות בית החינוך					
			משימה ייחודית של בית החינוך					

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	ערך תשע"ז		ערך תשע"ח
ממד 4: חמ"ד לתמיד (חמ"ד של בוגר) 10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית 15. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי 16. פיתוח ויישום סדירות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה		כיתות י"ב	מיזם לב חן - ליווי בוגרים לחיי נישואין קשר עם בוגרים: • בניית מסד נתונים סלולארי • קשר מסרונים חודשי עם הבוגרים	רכז בית ספרי - רכז לב חן מחנכי י"ב אחריות ארצית: אהוד סיאני bogrim@maagalim.org			
		גן-י"ב	הפצת עלון מפגשי לימוד כנס בוגרים שותפות בוגרים בעשייה בית ספרית משימה ייחודית של בית החינוך	מוביל בית ספרי לתחום			
ממד 5: חסד וחמ"ד 9. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו - יעד חובה 10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית		גן-י"ב	החסד והנתינה בתכנית הלימודים פעילות חסד בלוח השנה חדר מורים / צוות גן מתנדב הרחבת מעגל השותפים (הורים, בוגרים) איסוף מצרכי מזון	רכז מעורבות / חסד			
			הטמעת תכנית "חמ"ד של התנדבות" - גמלאים תומכים במערכת החינוך משימה ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה		תפוקה
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים	המשימה	ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
ממד 6: ישי"י יחד שבטי ישראל ב10. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה ב13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית ב17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות וזמנות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית			פעילות משותפת של גנים ובתי ספר עם מוסד דומה אחר (קרוב) בחמ"ד רכז חינוך חברתי ערכי	מנהלת הגן מנהל בית הספר רכז חינוך חברתי מוביל הקהל בית ספרי מנהיגות תלמידים			
			פעילות משותפת של גנים ובתי ספר עם מוסד דומה אחר (קרוב) ממלכתי				
			פעילות בתי ספר תאומים				
			יסודי - תכנית קרוב ללב				
			פעילות בתי ספר במסגרת התכנית "תקווה ישראלית"				
			מטלת ביצוע באזרחות (על יסודי)				
			ימי עיון בחינוך לחיים במשפחה - האומה הישראלית				
			פעילויות משותפות לקראת יום ירושלים				
			יום חסד משותף בשבוע החמ"ד				
			תכנית ייחודית של בית החינוך				

שם הממד		משימות			צעדים למימוש המשימה	תפוקה	
		גיל	המשימות המומלצות	אחראי ושותפים		ערך תשע"ז	ערך תשע"ח
משימה 7: חמ"ד של חופש 18ב. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי 15ב. קידום אקלים בית ספרי מיטבי 16ב. פיתוח ויישום סדירויות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה		תוצאה רצויה שהממד "חמ"ד של חופש" מקדם: הכרה משותפת של כל באי בית החינוך, כי בית החינוך הוא כמשפחה בכל עת ובכל מקום. חמ"ד של חופש הינו הביטוי המלא של ערכי בית חינוך כמשפחה, וכפי שבמשפחה יש דאגה הדדית, אהבה ורצון לקשר עז ותמידי כך אותה מערכת יחסים מתקיימת בחופשת הקיץ הארוכה.					
		פעילות הכנה לקראת החופש		 מנהלת הגן מנהל בית הספר צוות בחכמ"ה מוביל תכנית בית-ספרית - "חמ"ד של חופש"	שמירה על קשר אישי מובנה ומתוכנן מראש ע		
		בגנים: באחריות מנהלת הגן קשר עם ילדי הגן וההורים במהלך החופשה, וביקור בקייטנת הגן התלמידים					
		בניית תכנית גני ילדים / תכנית בית ספרית לחופשת הקיץ משתתפים: מוסדות בתכנית "בית ספר של קיץ" לחופש הגדול					
		שיתוף הורים					
		שיתוף גורמי קהילה					
		השתתפות בפעילויות קיץ ארציות					
		משימה ייחודית של בית החינוך					
ממד 8: שיתוף עם גורמי קהילה 17ב. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית בגנ": באחריות הגננת		גן-י"ב	יצירת שיתוף פעולה עם תנועות הנוער וארגוני נוער		רכז חינוך חברתי-ערכי בגנים: באחריות הגננת		
			הכרה בהקמת תנועת הנוער חמ"ד ושותפות בה				
			יצירת קשר ובניית פעילות עם גרעינים תורניים				
			יצירת קשר ובניית פעילות עם המגזר השלישי				
			יצירת קשר ובניית שותפות עם המתנ"ס, עם מנהל מחלקת החינוך ועם מנהל מחלקת הנוער				
		משימה ייחודית של בית החינוך					

יעדי המוסד החינוכי לפי מטרות התכנית האסטרטגית תשע"ז-תשע"ט

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה-הערכה לקידום תפקודי לומד

1. קידום תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים ומגוונים המפתחים והמטמיעים תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה. יעד חובה
2. קידום התלמידים לשליטה בבסיס הידע הנדרש בתכניות הלימודים לשם שיפור הישגיהם, בדגש על שפת אם, מתמטיקה ואנגלית. יעד חובה
3. קידום ההוראה של כלל תחומי הדעת באמצעות הסביבה הדיגיטלית. יעד חובה
4. הרחבת ההשכלה הכללית במגוון רחב של תחומי דעת.
5. קידום וטיפול תרבות של מצוינות ברמה האישית, הקבוצתית והבית ספרית.
6. עידוד רכישת ידע ומיומנויות רחבים בתחומי המדע והטכנולוגיה.
7. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין.
8. גיבוש תפיסה, חזון ותכנית עבודה התומכים בלמידה משמעותית, תוך שיתוף באי בית הספר.

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

9. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית-רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו. יעד חובה
10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר. יעד חובה
12. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית ספר.

13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית.

14. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי.

15. קידום אקלים בית ספרי מיטבי.

16. פיתוח ויישום סדירויות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.

17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות, שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית.

מטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

18. מתן מענה מקצועי ודיפרנציאלי לתלמידים על כל הרצף ההתנהגותי והלימודי באופן המחזק והמטפח את עוצמותיהם.

מטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

19. ניהול עצמי של פיתוח מקצועי.

20. יצירת תרבות ארגונית (כולל מרחב זמן) המאפשרת למידה והתנסות למורים.

21. חיזוק מעמד בעלי התפקידים בבית הספר לקידום הלמידה המשמעותית.

נספח 2

מודל מצוינות המ"ד

1. **מנהיגות מעצימה המגדירה מטרות ברורות, מלהיבות ומדידות**
סגנון מנהיגות זה יתווה חזון (היכן נרצה להיות...) ברור, שמצוינות ארגונית הינה אחד מבסיסיו. החזון יהווה בסיס לחשיבה קבועה במונחי מצוינות.
 - ✓ הניהול הנגזר מסגנון זה יגדיר, ביחד עם השותפים השונים, תכנית עבודה המכילה מטרות בעלות קשר להגדרת המצוינות הארגונית.
 - ✓ המטרות הארגוניות יהיו ברורות, בעלות משמעות לכלל השותפים ותפוקתן מדידה.
 - ✓ הסגנון הניהולי יהיה סגנון משתף המאפשר לכל פרט בארגון להתפתח ולהיות שותף בתהליכים.
 - ✓ המנהלים בארגון יהוו מודל לשאיפה למצוינות.
2. **מיקוד בשותפי התפקיד השונים**
 - ✓ שותפי התפקיד (כך וקהאן 1979) הינם בעלי התפקידים במעגלים הסובבים אותנו, וכוללים את כל המעגלים הארגוניים ה"שולחים" אלינו משימות, תפקידים וציפיות וכן את כלל האוכלוסיות המקבלות מאיתנו שירות ותשומות מקצועיות.
 - ✓ ארגון השואף למצוינות יזהה בתהליכים מתמידים את שותפי התפקיד ואת ציפיותיהם.
 - ✓ הארגון יעבוד בשיתוף פעולה עם המעגלים הסובבים אותו ויראה בהם שותפים לדרך.
 - ✓ המצוינות מכתובה ראייה של מיקוד ומתן שירות גם למעגלים הפנימיים בארגון.
3. **ארגון לומד**
 - ✓ ארגון לומד הוא ארגון המפעיל, בתהליך בלתי פוסק, כלים לרכישת ידע על עצמו. זאת, בנוסף לתהליכי למידה אישיים וצוותיים.
 - ✓ ארגון לומד הוא ארגון שבו אינך יכול לא ללמוד, כי הלמידה כה שזורה במרקם החיים הארגוני (סנג'י, 1990).
 - ✓ בארגון הלומד הנחת יסוד היא כי למידה, התפתחות והעצמה הנם צרכים של כל פרט בארגון.
 - ✓ ארגון לומד ידאג למעגלים מתמידים של רכישת ידע ומיומנויות עדכניים וינהל ידע זה באפקטיביות.
 - ✓ ארגון לומד ידאג להיות ער לצרכים משתנים של השותפים השונים ולמסרים מהסביבה, ובהתאם, יגלה גמישות ביחס למטרותיו ולדרכים להשיגן.

✓ הארגון ילמד באורח מתמיד על האסטרטגיות שלו, תהליכי העבודה, דרכי קבלת ההחלטות ודפוסי הפעולה. בארגון לומד שום תהליך אינו קדוש, ודפוס "אי הנחת" או הצבת סימני שאלה לגבי פעולות ותהליכים, הנם חלק מהשגרה הארגונית.

✓ הארגון ישאף ללמוד בלי הפסקה ממשוברים ומתגובות הסביבה הפנימית והחיצונית, ינתח ויפיק לקחים מהצלחות ומכשלונות וינהל ידע נרכש זה באפקטיביות.

✓ הארגון ישאף לקיום לולאת למידה כפולה - קיום למידה אפקטיבית של שינוי כלשהו, וכתוצאה ממנו הפקת למידה - "איך אנו כארגון לומדים דברים חדשים".

4. אחריות אישית

✓ תחושת אחריות אישית הנה חלק מהנחלת ערך המצוינות הארגונית, ותהליכי הניהול המשתפים.

✓ משמעות האחריות האישית הנה ראיית הפרט את הקשר בין מצוינות בעבודתו האישית, להצלחה הארגונית.

✓ תחושת האחריות האישית קשורה בתפיסת משמעות התפקיד והעבודה.

✓ תפיסת האחריות האישית נובעת מתחושת הזיקה לתפקיד והמחויבות הארגונית.

✓ האחריות האישית קשורה בראייה מתמדת של צורכי השותפים השונים בעבודה ובתפיסה גמישה של התפקיד.

✓ האחריות האישית הינה ההיפך מהגישה - "זה לא תפקידי... למה לי לחרוג מהשיגרה... זו אחריות מישהו אחר... כך אמרו לי לעשות..."

5. מקצוענות

✓ מקצוענות הנה ערך ארגוני הרואה ראייה רחבה של כל תפקיד כמורכב מהדרישות המקצועיות העדכניות במובן הרחב.

✓ התפתחות מקצועית ולמידה כשיגרה, ברמת כל המעגלים הארגוניים.

✓ למידה של תהליכי העבודה עם השותפים השונים, ושאיפה מתמדת לשיפורם.

✓ דגש על איכות העבודה - לעשות את הדבר הנכון, בדרך הנכונה.

✓ יכולת ליזום, לתכנן, לנהל ולקבל שינויים הנובעים מתפקוד בסביבה דינאמית המשתנה ללא הרף.

✓ מודעות מתמדת ל"חוט השדרה המקצועי" ולערכים המקצועיים והאישיים, גם בתקופות סוערות (יחד עם נכונות לבחון ערכים אלו ולנהל דיאלוג לגביהם).

6. עידוד חדשנות ויצירתיות

- ✓ ארגון המעודד חדשנות ויצירתיות בחזונו, יבצע קישור ברור ביניהן לבין מצוינות.
- ✓ הארגון ידאג לתהליכי עבודה המטפחים יזמות וחדשנות.
- ✓ הסגנון הניהולי יעודד ויאפשר אתגור הקיים, חשיבה "מחוץ לקופסא" ורעיונות יצירתיים (ולעתים מוזרים ואף מרתיעים).
- ✓ הסגנון הניהולי יטמיע חשיבה של התחדשות מתמדת, בדיקה ללא הרף של צווארי הבקבוק וניסיון מציאת פתרונות חדשניים, בדיקה של הסביבה וצרכיה המשתנים, ואימוץ ראייה לא קונבנציונלית על סוגיות ופתרון.
- ✓ הסגנון הניהולי יעודד יציאה מאזור הנוחות האישי והארגוני.
- ✓ הסגנון הניהולי יטמיע נכונות להתנסות, הורדת החשש מטעויות ודרך חשיבה האומרת "למה לא בעצם?... בואו נחשוב על היתרונות והחסרונות... מה יקרה אם ננסה... מה יקרה אם לא ננסה ונישאר עם הקיים?..."
- ✓ הארגון יאתר עובדים יצירתיים ויגייס אותם.

7. תהליכי עבודה ומערכות תקשורת

- על מנת לטפח מצוינות, על הארגון להיות עקבי בהעברת מסר המצוינות בכל תהליכי העבודה שלו:
- ✓ תהליכי ניהול משתפים.
 - ✓ אקלים ארגוני של פתיחות.
 - ✓ שיתוף ושקיפות מירביים בתהליכי קבלת ההחלטות.
 - ✓ תקשור רחב של החלטות, פעולות, משובים ופתרונות הקשורים במצוינות.
 - ✓ הטמעת תהליכי משוב המאפשרים למידה ונותנים לפרט/ליחידה הארגונית משוב על יישום והטמעת ערך המצוינות.
 - ✓ תהליכי המשוב יתנו מקום למשוב 360 מעלות - למנהלים, לעמיתים ולכפופים - משוב המדגיש גם את ערך המצוינות.
 - ✓ הטמעת תהליכי תחקיר מוקיר לביצועים הארגוניים (קופר ריידר וסריווטסטה, 1987). תהליכים אלו מניחים כי הדרך האפקטיבית ביותר ללמידה בארגון הינה חקר ההצלחות, ומחקר זה - פיתוח תהליכי משוב ולמידה וקשיים וצווארי בקבוק.
 - ✓ הטמעת תהליכי בדיקה ושיפור איכות מתמידים, כחלק מהשגרה הארגונית.

נספח 3

אבני הדרך תשע"ה בהתאמה ליעדים מוסדיים (מתנ"ה)

חזון החמ"ד מחולל מציאות - בית חינוך כמשפחה

- 12ב. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית ספר.
13ב. פיתוח ערכי סובלנות וכשירות תרבותית ויישומם כבסיס לחיים משותפים בחברה רבת תרבותית.
14ב. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי.

ממד 4: "ותחזינה עינינו..." 50 שנה לשחרור ירושלים

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים הקשורים לירושלים בירת ישראל ומכירים בגודל הנס של ירושלים בירת ישראל כמטרופולין שוקק תורה, תרבות, מסחר ומדינאות.
10ב. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר - יעד חובה.

ממד 5: שבוע החמ"ד

תוצאה רצויה: אווירת חג, תחושת גאווה, שייכות והזדהות עם החמ"ד, ערכיו ומטרותיו.
10ב. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
16ב. פיתוח ויישום סדירויות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.
17ב. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות וזמנות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית ערכית

ממד 6: בין אדם לעמו, לארצו ולמדינתו - נכונות לשרות ומוכנות לצה"ל ולשרות הלאומי
תוצאה רצויה: בוגר בעל תודעת אחריות השואף לעשייה לאומית משמעותית ומימוש יכולותיו למען עם ישראל וארץ ישראל במסגרות צה"ל והשירות הלאומי.
9ב. פיתוח מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו, וביסוסן.

ממד 7: דמויות החמ"ד השנתיות

תוצאה רצויה: בוגרים המכירים ומזדהים עם המנהיגים - ענקי הרוח והמעש של הציונות הדתית וכן הולכים לאורם ודבקים במידותיהם.

תשתית: צוות בחמ"ה - בית חינוך כמשפחה

תוצאה רצויה: תשתית ארגונית לכל עבודה ערכית-לימודית בבית החינוך. ניהול בחמ"ה מבוסס על תפיסת ניהול של שותפות בקבלת החלטות, ביזור סמכויות, הטלת אחריות וקבלתה על ידי צוות ניהול, להלן צוות בחמ"ה.
בהלימה למטרה ד: קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך.

אבן דרך מספר 1: טיפוח זהות ציונית דתית

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות.

ממד 1: חזון החמ"ד מחולל מציאות (הטמעת חזון החמ"ד)

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים חדורי אמונה בקב"ה ותחושת שליחות למען התורה, העם והארץ.
8א. גיבוש תפיסה, חזון ותכנית עבודה התומכים בלמידה משמעותית, תוך שיתוף באי בית הספר.

ממד 2: לימוד זהות ציונית-דתית בתחומי הדעת השונים

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים בעלי השכלה ותפיסת עולם רחבה עם ידע רב תחומי בנושא זהות ציונית דתית ומשנת הציונות הדתית.
10ב. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
11ב. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.

ממד 3. טיפוח זהות ציונית דתית בעין ייעוצית

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים בעלי זהות מבוררת ושלמה על כלל מרכיביה. זהות אישית, זהות קהילתית, זהות לאומית ובכלל זה זהות דתית ציונית.

111. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.

ממד 8: העמקת ערך התפילה

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים אשר מרגישים קרובים ומחוברים אל אביהם שבשמיים.

ממד 9: העמקת ערך חיי ההלכה

תוצאה רצויה: תלמידים לומדים, מבערים ומתבוננים בחיי ההלכה ברוח חזון החמ"ד לטיפול זהות ציונית דתית.

ממד 10: עשרת ימי תשובה

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים בעלי תודעה לאומית מושרשת ועמוקה, ורצון ויכולת לתרום למען החברה הישראלית.

111. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.

161. פיתוח ויישום סדיריות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.

אבן דרך מספר 2: קידום אקלים חינוכי מיטבי

בהלימה למטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך.

ממד 1: יחסי קרבה ואכפתיות

תוצאה רצויה: מערכת יחסים המושתתת על יחסי כבוד ואמון בין כלל באי בית החינוך: תלמידים, הורים וצוות חינוכי.

151. קידום אקלים בית ספרי מיטבי.

ממד 2: מיצוי סגולותיו של התלמיד - חמ"ד של תעודה

תוצאה רצויה: בית החינוך הינו מקום פיזי וערכי אשר מאפשר לכל תלמיד לממש את כל הכישרונות, המיומנויות והכוחות הגלומים בו.

בהלימה למטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל.

ממד 3: שייכות, אחריות ומנהיגות

תוצאה רצויה: תחושת שייכות, נטילת אחריות והזדמנות למנהיגות בקרב כל התלמידים

91. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו.

בס"קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.

111. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.

121. התנסות בתהליכים חברתיים ודמוקרטיים במרחב בית הספר.

ממד 4: חסד ומעורבות

תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים בעלי יכולות נתינה וחסד. החסד הנתינה והמעורבות מהווים חיבור מעשי ואמוני לעולם התורה.

-תכנית חסד וחמ"ד.

-התפתחות אישית ומעורבות חברתית - "ממני אליך, לאור חזון החמ"ד".

91. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו.

ממד 5: מוגנות וביטחון, מניעת מצבי סיכון

תוצאה רצויה: צמצום אלימות פיזית ומילולית, צמצום פגיעה דרך אמצעי התקשורת השונים (רשת, וואטסאפ וכיו"ב) ובניית ערוצי תקשורת ודיאלוג.

131. פיתוח ערכי סובלנות וכשירות תרבותית ויישוםם כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית.

ממד 6: טיפוח חדר המורים

תוצאה רצויה: מערכת חינוך בעלת ערכי הקשבה ואכפתיות המצמיחה את מוריה כפרטים וכצוות הוראה.

161. פיתוח ויישום סדיריות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.

171. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות, שותפות וזמנות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית.

ממד 7: סביבה פיזית מוגנת, נקייה ונעימה

תוצאה רצויה: סביבה פיזית נקייה ונעימה המשפיעה על תחושת השייכות ואף תורמת לצמצום האלימות ולהתנהגות של הערכה וכבוד כלפי החברה והסביבה.

ממד 8: אחים אנחנו - למניעת אלימות וקידום הדיאלוג בחברה הישראלית

תוצאה רצויה: תלמידים בוגרים המקיימים שיח מכבד ומכירים בלגיטימיות של מגוון דעות ואורחות חיים.

131. פיתוח ערכי סובלנות וכשירות תרבותית ויישוםם כבסיס לחיים משותפים בחברה רב תרבותית.

אבן דרך מספר 3: ללמוד וללמד

בהלימה למטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה-הערכה לקידום תפקודי לומד

ממד 1: לימוד תורה

תוצאה רצויה: תלמידים אוהבי תורה, מחויבים לקיום מצוות ובעלי ידע תורני על כל גווניו.

ממד 2: "לב לדעת" - ידע מצמיח חינוך

- תוצאה רצויה: למידה משמעותית ורלוונטית.
- א1. קידום תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים ומגוונים המפתחים תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה ומטמיעים אותם.
 - א5. קידום וטיפוח תרבות של מצוינות ברמה האישית, הקבוצתית והבית ספרית.
 - א6. עידוד רכישת ידע ומיומנויות רחבים בתחומי המדע והטכנולוגיה.
 - א7. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין.

ממד 3: שיפור הלמידה וההישגים

- תוצאה רצויה: הישגים גבוהים המשקפים את הפוטנציאל האישי של כלל הלומדים.
- א2. קידום התלמידים לשליטה בבסיס הידע הנדרש בתכניות הלימודים לשיפור הישגיהם, בדגש על שפת אם, מתמטיקה ואנגלית.
 - א3. קידום הוראת כלל תחומי הדעת באמצעות הסביבה הדיגיטלית.
 - א4. הרחבת ההשכלה הכללית במגוון רחב של תחומי דעת.

ממד 4: קידום מצוינות

- תוצאה רצויה: מיצוי היכולת האישית.
- בהלימה למטרה
- א: קידום למידה משמעותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות הוראה-למידה - הערכה לקידום תפקודי לומד ולמצוינות

ממד 5: חדשנות פדגוגית

- א3. קידום את הוראת כלל תחומי הדעת באמצעות הסביבה הדיגיטלית.
- א7. יצירת סביבת לימודים דינמית ומאתגרת לחשיבה ולעניין.

אבן דרך מספר 4: לכל אדם ישנה; והעמידו תלמידים הרבה

בהלימה למטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל.

ממד 1: והעמידו תלמידים הרבה המשכיות גן - כיתה א' -

תוצאה רצויה: מניעת זליגה מתוך החינוך הממ"ד במעבר מגן לכיתה א'.

ממד 2: לכל אדם ישנה המשכיות יסודי - על יסודי -

תוצאה רצויה: מניעת זליגה מתוך החינוך הממ"ד במעבר מיסודי לחטיבת ביניים ומחטיבת הביניים לעל-יסודי.

אבן דרך מספר 5: חמ"ד וקהילה

בהלימה למטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות.

ממד 1: במ"ה

תוצאה רצויה: הורים מעורבים ושותפים לעשייה החינוכית והפדגוגית. המשכיות בין הבית לגן ולבית הספר, מחייבת מפגש ושיח בין המנהלים, המורים והגננות להורים.

ב14: קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי.

ב17: ית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית ערכית

ממד 2: חמ"ד של חברותא

תוצאה רצויה: קשר אישי בין תלמידי החמ"ד לבין בוגרי החמ"ד הלומדים במוסדות תורניים גבוהים: ישיבות, מכינות, מדרשות וכדומה.

- ב10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
- ב11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.
- ב17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה.

מעורבות, שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית.

ממד 7: חמ"ד של חופש

- תוצאה רצויה: הכרה משותפת של כל באי בית החינוך כי בית החינוך הוא כמשפחה בכל עת ובכל מקום.
14. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי.
15. קידום אקלים בית ספרי מיטבי.
16. פיתוח ויישום סדירויות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.

ממד 8: שיתוף עם גורמי קהילה

- תוצאה רצויה: שותפות, הדדיות, ומעורבות עם גורמי קהילה.
17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות, שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה חינוכית-ערכית.

ממד 3: חמ"ד ואקדמיה

- תוצאה רצויה: קשרים מקצועיים ובינאישיים משמעותיים, ערכיים ולימודיים בין תלמידי החמ"ד לבין בוגרי החמ"ד תלמידי אקדמיה.
10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.
17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת מעורבות, שותפות ויזמות של ההורים, הקהילה והרשות המקומית לצורך השפעה.

ממד 4: חמ"ד לתמידי (חמ"ד של בוגר)

- תוצאה רצויה: קשר משמעותי בין המוסד החינוכי לבוגריו.
10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.
14. קידום שותפות הורים כבסיס לאקלים מיטבי.
16. פיתוח ויישום סדירויות תומכות ביצירת רצף חינוכי לאורך כל היום וכל השנה.

ממד 5: חסד וחמ"ד

- תוצאה רצויה: תלמידים ובוגרים בעלי נכונות לנתינה ולחסד ומודעות לצורך מרכזי זה.
9. פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך המוסד החינוכי ומחוצה לו.
10. קיום מסגרות קבועות ללמידה ולהתנסות רגשית, חברתית וערכית.

ממד 6: ישי" - יחד שבטי ישראל

- תוצאה רצויה: אחדות ישראל, ערבות הדדית, לכידות חברתית וההכרה בערכה הנעלה של האומה הישראלית.
11. שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודיים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר.
13. פיתוח ויישום ערכי סובלנות וכשירות תרבותית כבסיס לחיים משותפים בחברה רבת תרבותית.
17. בית ספר כמוקד משמעותי בקהילה - טיפוח תרבות המעודדת

נספח 4

התפיסה המערכתית לחינוך ערכי לאור חזון החמ"ד

מבוא ורציונל:

התפיסה המערכתית לחינוך ערכי פועלת על בסיס מסקנות ועדה משותפת לכל מינהלי המשרד, במטרה לקדם את החינוך למצוינות אקדמית וערכית ההולמת את דרישות המאה ה-21 ולתרום לטיפול אתוס ערכי משותף לחברה הישראלית. בוועדה חברים נציגי המזכירות הפדגוגית, מינהל חברה ונוער, המינהל הפדגוגי (כולל אגפי הגיל, שפ"י, חינוך מיוחד), מינהל החינוך הדתי, מינהל עובדי הוראה, נציגי אגפים במשרד ואנשי שדה (מנהלי בתי ספר).

התפיסה החינוכית העומדת בבסיס החינוך הערכי דוגלת בהידוק הקשר בין רכישת ידע רחב ומעמיק בתחומי הדעת לבין חינוך לערכים, למוסר ולמידות טובות, ברוח התפיסה "לב לדעת". עיסוק קבוע בסוגיות ערכיות בכל תחומי הלמידה והעשייה הבית ספרית-קהילתית, תורם לפיתוח תפיסת עולם ערכית ומכשיר את התלמיד לקראת היותו בוגר אחראי ומעורב. מטרת החינוך לערכים היא לפתח את התלמיד להיות מוסרי ואזרח התורם לעצמו, לזולתו, לעמו, לארצו ולמדינתו ויהודי שומר תורה ומצוות בחינוך הדתי מתוך הפנמה והזדהות. כדי להשיג מטרה זו, יש להקנות לתלמידים כלים שיאפשרו להם להתמודד עם מגוון אפשרויות בחירה תוך הפעלת שיקול דעת ערכי. הנחת המוצא של תפיסה זו היא שחינוך צריך להקנות ידע דיסציפלינרי ולתרום לפיתוח אישיותו של הלומד. חשוב שהמחנכים והתלמידים יקיימו את הבירור הערכי תוך הבהרת משמעות הערכים בלמידה ובמשנת הצינונות הדתית, כפי שהם באים לידי ביטוי בחזון החמ"ד. על פי תפיסה זו, כל בית ספר וצוותי המורים יקיימו מידי שנה בירור ערכי בו יבחרו ערכים העולים מתוך חזון החמ"ד בהם ירצו להתמקד באורח החיים הבית-ספרי ובתחומי הדעת. הובלת התהליך והטמעתו תעשה על ידי צוות בחוכמ"ה בראשות מנהל בית הספר.

בתהליך החינוך הערכי, השאיפה של כל מורה היא לשתף את תלמידיו בלמידה משמעותית, הרלוונטית לעולמו של התלמיד. לצורך כך עליו להשתמש בדרכי הוראה המעודדות חשיבה וחשיבה ביקורתית: הוראה בשיטות לימוד שיתופיות (Cooperative Learning), קיום שיח משמעותי, עידוד לחשיבה מורכבת אודות סוגיות אתיות ודין בדילמות מוסריות. למידה משמעותית יכולה להתקיים כשמתנהל דיאלוג אמפתי וסובלני, דיאלוג המפתח כישורים חברתיים ומודעות מוסרית.

מאפייני התפיסה המערכתית לחינוך ערכי לאור חזון החמ"ד

- התפיסה היא מערכתית, המשולבת בכלל הפעילות החינוכית בבית הספר.
- התפיסה מזמנת שיח ערכי פתוח בשלושה צירים מרכזיים: יהדות, ציונות וישראליות.
- התפיסה היא רב-שנתית והיא מתפרסת על פני כל שנות הלימוד בבית הספר.
- התפיסה היא רב-תחומית - המכוונת הערכית של התכנית ממומשת במקצועות ההוראה, בתכניות כישורי חיים, בחינוך החברתי-קהילתי ובחינוך במסגרות חוץ בית ספריות.

- כל השותפים בחינוך הערכי נדרשים לקיים תהליך של בירור אישי-פנימי להבהרת הערכים המרכזיים והרגשות המניעים אותם בחייהם ובדרכם החינוכית. הנחות היסוד של התפיסה המערכתית לאור חזון החמ"ד:
- היסוד הבולט ביותר של החינוך הציוני-דתי מתאפיין במתח ערכי ובמחויבות לכל העולמות: הקודש והחול, התורה והעבודה, התורה והמדינה, היחיד והציבור, המסורת והמודרנה. הקניית כלים לבירור הזהות הערכית הנו תפקידו המרכזי של בית החינוך.
- כל מורה הוא איש חינוך, ותפקידו להעלות סוגיות ערכיות בתהליך ההוראה. אין מקום להפרדה בין חינוך לבין הוראה.
- בכל אחד מתחומי הדעת גלומים ערכים המזמנים שיח ערכי היכול לסייע בגיבוש זהותם של באי בית הספר.
- האחריות לחינוך הערכי מוטלת על כל בעלי התפקידים במערכת החינוך ועל כל השותפים לה: הנהלת משרד החינוך, המפקחים במחוזות, צוותי בתי הספר, הורים וקהילה.
- כל השותפים בחינוך הערכי נדרשים לקיים תהליך של בירור אישי-פנימי להבהרת הערכים המרכזיים והרגשות המניעים אותם בחייהם ובדרכם החינוכית.

יישום התפיסה והישגיה:

1. בשנת תשע"ו התפיסה יושמה ב-250 בתי ספר יסודיים ועל יסודיים ברחבי הארץ, בחינוך הממלכתי, בחמ"ד, במגזר הערבי ובחינוך המיוחד.
2. פיתוח מקצועי - במהלך תשע"ו נערכו קורסים להכשרת מנחים ומובילים במחוזות ובמטה, השתלמויות בחדרי מורים ושלוש השתלמויות "מורה יוזם" לדרגות 7-9. כמו כן, נפתחה השתלמות ארצית ייעודית למדריכים בתפיסה.
3. המזכירות הפדגוגית - מיפוי של תכניות הלימודים בתחומי הדעת השונים ואיתור פרקי הלימוד המזמנים דיון בסוגיות או בדילמות ערכיות. בנוסף, נבנו מערכי שיעור משלבי ערכים שיוכלו להוות דוגמה ובסיס למורים לתכנון ההוראה שלהם. בשלושה תחומי דעת נוספו שאלות בגרות מכוונות נימוקים ערכיים וביסוס עמדות. כמו כן פורסמה חוברת מקיפה של אגף רוח וחברה.
4. שפ"י - יועצי בתי הספר השותפים לתפיסה יקבלו הדרכה בנושא קידום שיח ערכי וקונפליקטואלי בבית הספר.
5. מינהל חברה ונוער - תכלול הנושא ותיווכו בין הוועדה במטה המשרד לבין הוועדות המחוזיות. בנוסף, העשייה הערכית תמשיך להעמיק בתכניות החברתיות-קהילתיות ותמצא ביטוי בחיי בית הספר והקהילה.
6. אגף כניסה להוראה והתמחות - הוקם פורום של ראשי מסלולים ותכניות הכשרה וסטאז' שמטרתו לקדם את עקרונות התפיסה המערכתית באוניברסיטאות ובמכללות.
7. מדידה והערכה - הרשות הארצית למדידה והערכה (ראמ"ה) עורכת מחקר עומק ורוחב לבחינת יישום התפיסה והשפעתה בבתי הספר.

